

ცესკო

საპარტევლო საარჩევნო
ადმინისტრაცია

საარჩევნო სისტემების განვითარების,
რეფორმებისა და სწავლების

ცენტრი

საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სახელმძღვანელო ინსტრუქცია

Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvlərinin dərslik təlimatı

2016

Sakrebuloğun ara seçkiləri

MÜNDƏRİCAT

I HİSSƏ. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ TƏRKİBİ VƏ İŞ QAYDASI.....	3
I FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ KOMPLEKTLƏŞDİRİLMƏSİ QAYDASI.....	3
Məntəqə seçki komissiyasının komplektləşdirilməsi qaydası	3
II FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ İŞ QAYDASI.....	3
Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin səlahiyyətləri	3
Məntəqə seçki komissiyasının işinin təşkili qaydası	4
Məntəqə seçki komissiyasının hüquqi aktları	4
Məntəqə seçki komissiyasının iclasında sərəncamın qəbul olunması qaydası	5
Məntəqə seçki komissiyasının seçkiqabağı təbliğata/kompaniyaya qoşulması və məhdudiyyətləri.....	5
II HİSSƏ. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ SEÇKİQABAĞI DÖVRDƏ FƏALİYYƏTİ.....	6
I FƏSİL. SEÇİCİLƏRİN SİYAHILARI.....	6
Seçicilərin vahid siyahısı və onun dərc olunması qaydası	6
Seçicilərin vahid siyahı göstəricilərinin yoxlanılması	6
Seçicilərin xüsusi siyahısı	6
Aparılmalı seçki qutusu siyahısının tərtib edilməsi qaydası	7
Seçici vərəqəsi	8
II FƏSİL. SEÇKİ SƏNƏDLƏRİNİN QƏBULU VƏ SƏSVERMƏ BİNASININ TƏŞKİLİ	8
Dairə Seçki Komissiyasından seçki sənədlərinin və inventarın qəbulu.....	8
Seçki sənədləri və inventarının qəbul-təhvil protokolu	9
Püşkatma binasının təşkili.....	9
III. HİSSƏ. SƏSVERMƏ GÜNÜ MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ FƏALİYYƏTİ	9
I FƏSİL. SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN AÇILMASI, SƏSVERMƏYƏ QƏDƏR KEÇİRİLMƏLİ OLAN PROSEDURLAR	9
Seçki məntəqəsinin açılması	9
Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər	10
Müşahidəçinin, seçki subyektinin və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin hüquqi vəziyyəti	10
Seçki məntəqəsinin açılışından səsvermənin başlanmasınadək həyata keçirilməli olan proseduralar.....	10
II FƏSİL. SƏSVERMƏ PROSESİ	13
Səsvermənin keçirilməsi	13
Fiziki vəziyyətinə görə seçici tərəfindən səsvermə prosesi	15
Seçki günü səsvermə binasında asayişin qorunması.....	16
Səsvermə prosesinin müvəqqəti dayandırılması	16
Səsvermədə iştirak edən seçicilərin qeydə alınması	16
Aparılmalı seçki qutusu vasitəsilə səsvermə	16

III FƏSİL. SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN BAĞLANILMASI, SƏSVERMƏNİN NƏTİCƏLƏRİNİN YEKUNLAŞDIRILMASI

Seçki məntəqəsinin bağlanması	17
Seçki məntəqəsinin səsərin hesablanması proseduru üçün təşkili	17
Seçki qutusu açılanadək həyata keçirilməli olan proseduralar	19
Seçicilərin siyahılarının, korlanmış və istifadə edilməmiş seçki bülletenlərinin möhürlənməsi	19
Aparılmalı seçki qutusunun açılması	19
Əsas seçki qutusunun açılması	20
Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi	21
Seçki bülletenlərinin hesablanması	21
Seçki bülletenlərinin möhürlənməsi	22
Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun tərtibi	22
Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun açıqlığı	22
Qeydiyyat jurnalının, Qeydlər kitabının möhürlənməsi, səsvermə sənədlərinin Dairə Seçki Komissiyasına verilməsi	23

IV. HİSSƏ. SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİ

I FƏSİL. SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİNİN QEYDƏ ALINMASI

Səsvermə günü ərizə və şikayətlərdə nöqsanların aşkarlanması qaydası	24
--	----

II FƏSİL. SƏSVERMƏ GÜNÜ ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRƏ REAKSİYA

Əlavə №1. Seçki administrasiyası qulluqçularının Etika məəcəlləsi	25
Əlavə №2. Seçki komissiyasına təqdim olunmuş ərizə/şikayətin rekvizitləri	27
Əlavə №3. Arayış/ərizə/şikayətin qeydiyyatdan keçirilməsi haqqında	28
Əlavə №4. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin səlahiyyətləri	29
Əlavə №5. Səsvermə günü Məntəqə seçki komissiyası katibinin səlahiyyətləri	35
Əlavə №6. Seçicilər axınıni nizamlayan komissiya üzvünün funksiyaları	38
Əlavə №7. Seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin funksiyalar	39
Əlavə №8. Aparılmalı seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvlərinin funksiyaları	40
Əlavə №9. Seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünün funksiyaları	41
Əlavə №10. Seçki məntəqəsində foto-video çəkiliş	42

I FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ KOMPLEKTLƏŞDİRİLMƏSİ QAYDASI

Məntəqə seçki komissiyasının tərkibi və iş qaydası

Məntəqə seçki komissiyası 13 üzvdən ibarət olur:

(seçki məəcəlləsi - maddə 24.1,2,4)

- ▶ 6 üzvü müsabiqə əsasında Dairə Seçki Komissiyası seçir;
- ▶ 7 üzvü partiyalar təyin edirlər.

DİQQƏT!

- ▶ **Seçki komissiyasının üzvü onu təyin edən/seçən subyektin nümayəndəsi deyildir. O, öz işində müstəqildir və yalnız Gürcüstan Konstitusiyasına və Seçki Məcəlləsinə tabedir. (Seçki məəcəlləsi - maddə 8.21**
- ▶ **Məntəqə seçki komissiyası üzvünü səsvermə gününədək 15 gündən (7 may) tez geri çağırmaq qadağandır (Seçki məəcəlləsi - maddə 29.9).**

II FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ İŞ QAYDASI

Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin səlahiyyətləri

Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxsləri aşağıdakılardır:

(Seçki məəcəlləsi - maddə 25.1)

- ▶ Komissiya sədri;
- ▶ Sədr müavini;
- ▶ Komissiya katibi;

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

(Seçki məəcəlləsi - maddə 27.1)

- ▶ Komissiyanın iclasını çağırır və ona rəhbərlik edir;
- ▶ Komissiyaya daxil olmuş sənədləri və korrespondensiyaları qəbul edir və paylayır;
- ▶ Seçki sənədlərinin və inventarının saxlanılmasına və verilməsinə şəxsən məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Sədrin müaviniyə, komissiyanın katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıqlar verir;
- ▶ Səsvermə günü komissiya üzvləri arasında funksiyaların püşkatma yolu ilə bölünməsinə təşkil edir;
- ▶ Səsvermə günü seçki məntəqəsinin binasının və ətraf ərazidə asayişin qorunmasına məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Səsvermə binasına müvafiq döş nişanı olmayan şəxsləri buraxmamağa borcludur;
- ▶ Səsvermənin nəticələri yekunlaşdırılan andan etibarən bütün səsvermə sənədlərini Dairə Seçki Komissiyasına təqdim edir.

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin müavini:

(Seçki məəcəlləsi - maddə 27.2)

- ▶ Əgər komissiyanın sədri yoxdursa, yaxud öz vəzifəsini yerinə yetirə bilmirsə, komissiya sədrinin vəzifəsini yerinə yetirir;
- ▶ Komissiya sədrinin sərəncamı ilə, komissiya sədrinin ayrı-ayrı səlahiyyətlərini yerinə yetirir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi:

(Seçki məəcəlləsi - maddə 27.3)

- ▶ Komissiya iclasının gündəliyini və sərəncamların layihələrini hazırlayır;
- ▶ Kütləvi informasiya verilməsinə məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Komissiya iclaslarının protokollarını, o cümlədən, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu tərtib edir.

Məntəqə seçki komissiyasının iclası açıqdır. Məntəqə seçki komissiyasının iclasında iştirak etmək hüququ vardır:

(Seçki məəcəlləsi - maddə 8.15)

- ▶ MSK-nın və Dairə Seçki Komissiyası üzvlərinin;
- ▶ MSK-nın və Dairə Seçki Komissiyası nümayəndələrinin;
- ▶ MSK aparatı əməkdaşlarının;
- ▶ Müvafiq seçki komissiyasına akreditə olunmuş media nümayəndələrinin;
- ▶ Seçki subyektlərinin hərəsinin bir nəfər nümayəndəsinin;
- ▶ Yerli müşahidəçi təşkilatların hərəsinin bir nəfər müşahidəçisinin;
- ▶ Beynəlxalq müşahidəçi təşkilatların hər birinin bir nəfər nümayəndəsinin (tərcüməçi ilə birlikdə).

Asayişin pozulduğu və komissiyanın işinə maneçilik törədildiyi təqdirdə Məntəqə seçki komissiyasının sayışı pozan şəxsi iclas salonundan qovmaq hüququ vardır ki, bu da iclasın protokolunda qeyd edilir (Seçkiməcəlləsi - maddə 8.15).

Məntəqə seçki komissiyasının işinin təşkili qaydası

(Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti - maddə 11)

Məntəqə seçki komissiyasında Qeydiyyat jurnalı mövcuddur; burada aparılan qeydlərə görə komissiyanın katibi məsuliyyət daşıyır.

Qeydiyyat jurnalı iki hissədən ibarət olur:

I. Daxil olan sənədlər

Komissiyanın katibi sənədlər və ərizələr daxil olan zaman onları qeydiyyat jurnalında qeydə almağa borcludur.

DİQQƏT!

Sənədi və ya ərizəni qəbul etdikdən və qeydiyyat jurnalında müvafiq qeydiyyatdan keçirdikdən sonra komissiyanın katibi sənədin və yaxud ərizənin qəbul olunduğu tarix və dəqiq vaxt göstərilməklə, eləcə də jurnalda ona qeydiyyat nömrəsi verilməklə arayış verməyə borcludur. Komissiyanın katibi qeyd ediləni özünün imzası ilə təsdiq etməlidir (Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 11.5).

II. Çıxan sənədlər

Komissiya katibi qeydiyyat jurnalında sənədin verildiyini çıxan sənədlər hissəsində qeydə almağa borcludur. Qeydiyyat jurnalı hər gün saat 18:00-da bağlanır. Jurnalın hər iki hissəsində, sonuncu qeyddən sonra belə bir qeyd verilir "jurnal bağlanmışdır", sonra tarix və dəqiq vaxt göstərilir. Göstərilən qeydi komissiyanın katibi öz imzası ilə təsdiq edir. Qeydiyyat jurnalının bağlanmasından sonra həmin tarixdə hər hansı bir sənədi qeyd etmək qadağandır. (Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti - maddə 11.15).

Məntəqə seçki komissiyasının hüquqi aktları

(Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti - maddə 6)

Məntəqə seçki komissiyasının aktları aşağıdakılardır:

- ▶ Komissiyanın sərəncamı;
- ▶ Komissiya sədrinin sərəncamı;

- ▶ Komissiyanın səsvermə nəticələrinin yekun protokolu.

Məntəqə seçki komissiyasının qərarı sərəncam əsasında tərtib olunur. O cümlədən:

- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin seçilməsi və vəzifədən vaxtından əvvəl azad edilməsi haqqında (seçki məəcəlləsi - maddə 25; maddə 29.3).
- ▶ Səsvermə binasının müvəqqəti bağlanması və səsvermənin dayandırılması - ara verməsi barədə Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamının təsdiq edilməsi və ya ləğv olunması barədə (Seçki məəcəlləsi - maddə 60.4);
- ▶ Səsvermənin dayandırılması və seçki məntəqəsinin bağlanması haqqında (Seçki məəcəlləsi - maddə 60.4);
- ▶ Seçki qutusunun açılması zamanı, əgər seçki qutusunun möhürü zədələnibsə, seçki qutusunun möhürlənməsi və Dairə seçki komissiyasına təqdim olunması haqqında; əgər komissiya Seçki məəcəlləsinin tələblərinin pozulduğunu hesab edirsə (Seçki məəcəlləsi - maddə 68).

Məntəqə komissiyası sədrinin sərəncamı verilə bilər:

- ▶ Səsvermə binasının müvəqqəti bağlanması, səsvermənin dayandırılması və yaxud ara verməsi haqqında (Seçki məəcəlləsi - maddə 60.3);
- ▶ Səsvermə binasının açılması, səsvermənin davam etdirilməsi haqqında (Seçki məəcəlləsi - maddə 60.3);
- ▶ Sədrin müavininə komissiya sədrinin ayrı-ayrı səlahiyyətlərinin verilməsi haqqında (Seçki məəcəlləsi - maddə 27.2.b).

DİQQƏT!

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamı qəbul olunduğu andan tərtib edilməlidir, bu işə ən gec ertəsi gün seçki məntəqəsində nəzərə çarpan yerdən asılmalıdır. Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamını komissiyanın sədri imzalayır (Seçki məəcəlləsi - maddə 30.4; Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti - maddə 6.3.4).

Məntəqə seçki komissiyasının iclasında sərəncamın qəbul olunması qaydası

Məntəqə seçki komissiyasının sərəncamlar layihəsini komissiya katibi hazırlayır (Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti - maddə 9.4). Komissiya sədrinin sərəncamı iclasda iştirak edənlərin əksəriyyəti-ən azı komissiyanın tam tərkibinin üçdə biri (ən azı 5 üzvü) tərəfdar çıxdıqları halda qəbul olunmuş hesab edilə bilər, lakin səsərin bərabər bölündüyü halda isə iclas sədrinin səsi həlledici hesab oluna bilər (Seçki məəcəlləsi - maddə 8.4-5).

Komissiyanın sərəncamına iclasın sədri və komissiyanın katibi imza atır. Komissiyanın sərəncamı ertəsi gün komissiya məntəqəsində asılır (Seçki məəcəlləsi - maddə 26.3; maddə 30.4; Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti - maddə 6.4).

Məntəqə seçki komissiyasının seçkiqabağı təbliğata və ya kampaniyaya qoşulması və məhdudiyyətləri

Məntəqə seçki komissiyası namizədlərin siyahılarını səsvermə binasında nəzərəçarpan yerdən asır (Seçki məəcəlləsi - maddə 58.4.d; Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti - maddə 8.2.q).

DİQQƏT!

Seçki komissiyası üzvünə seçki təbliğatında iştirak etmək qadağan olunur (Seçki məəcəlləsi - maddə 45.4.a).

I. FƏSİL. SEÇİCİLƏRİN SİYAHILARI

Seçicilərin vahid siyahısı və onun dərc olunması qaydası

(Seçki məcalləsi – maddə 31)

Seçicilərin vahid siyahısında seçicilər haqqında aşağıdakı məlumatlar daxil edilir:

- ▶ Ad, soyad;
- ▶ Doğum tarixi (gün,ay,il);
- ▶ Ünvan (Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsində və ya Dövlət servislərinin inkişaf agentliyinin bazasına görə);
- ▶ Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi;
- ▶ Faktiki yaşayış yeri (Gürcüstanın işğal olunmuş ərazilərindən məcburi köçən şəxs üçün, ünvanı göstərilmədən qeyd edilən şəxs üçün, yaşayış yeri üzrə qeydiyyatdan çıxarılan şəxs üçün, həmçinin Dövlət servislərinin inkişaf agentliyinin qərarı ilə qeydiyyatı ləğv edilmiş şəxs üçün, göstərilmiş müvəqqəti yaşayış ünvanı, digər ölkədə olan şəxs üçün göstəriləcəkdir "Konsulluğun qeydiyyatına alınıb", əgər belə bir şəxs Gürcüstanın konsulluq qeydiyyatında deyilsə - "Xaricdədir");
- ▶ Seçicilərin vahid siyahısında qeydiyyat tarixi;
- ▶ Foto şəkil (Dövlət servislərinin inkişaf agentliyinin məlumat elektron bazasında olan ən son fotosəkil rəqəmsal formatda);
- ▶ Cinsi.

Dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyaları səsvermə gününə ən azı **2 gün qalmış** (20 may) Məntəqə seçki komissiyasına verilməlidir:

- ▶ Seçki komissiyası üçün nəzərdə tutulmuş versiya (masa siyahısı);
- ▶ İctimai informasiya üçün aid olan versiya (divar siyahısı).

DİQQƏT!

- ▶ **Divar siyahılarının ilkin versiyası götürülməli və həmin yerdən dəqiqləşdirilmiş versiya yerləşdirilməlidir.**
- ▶ **Masa siyahısının və onun surətinin kütləvi informasiya şəklində göstərilməsi yolverilməzdir.**

Seçicilərin vahid siyahı göstəricilərinin yoxlanılması

(Seçki məcalləsi - maddə 26.2. b)

Məntəqə seçki komissiyası:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının doğruluğunu yoxlayır; Səhvlərin və yaxud dəqiqsizliyin aşkara çıxarıldığı təqdirdə, ertəsi gündən gec olmayaraq, lakin seçkilər gününədək ən azı 16 gün qalmış (6 may), siyahıda dəyişikliklər olunması təklifi ilə Dairə Seçki Komissiyasına müraciət edir;
- ▶ Siyahılarla əlaqədar daxil olmuş ərizələri dərhal Dairə seçki komissiyasına təqdim edir.

Seçicilərin xüsusi siyahısı

(Seçki məcalləsi – maddə 32)

Seçicilərin xüsusi siyahısını Dairə seçki komissiyası seçki gününə ən gec 3 gün qalmış (19 may) təyin edir və

müvafiq məntəqə seçki komissiyasına verir.

Əgər seçici siyahıda qeydiyyatdan keçmək xahişi ilə seçicilərin siyahısının dəqiqliyini təmin edən komissiyaya seçki gününə ən azı 16 gün qalmış (6 may) məntəqə seçki komissiyasına seçkilərdə iştirak etmək xahişi ilə müraciət edə bilməmişdirsə (**xaricdən gəlmişdir, stasionar müalicə müəssisədən çıxmışdır, penitensiyar müəssisədən buraxılmışdır**) müvafiq sənədlərin təqdim olunduğu təqdirdə (sərhədi keçmək barədə pasportda qeydiyyat, stasionar müalicə müəssisəsindən çıxması barədə arayış, penitensiyar müəssisəsindən buraxılmaq haqqında arayış təqdim olunduğu təqdirdə) Məntəqə seçki komissiyası onu xüsusi siyahıda qeydə alır və təqdim olunmuş sənədlərin foto surətlərini seçicilərin siyahısına əlavə edir (Seçki məəcəlləsi - maddə 31.12).

Aparılası seçki qutusu siyahısının tərtib edilməsi qaydası

(Seçki məəcəlləsi - maddələr 33-34)

Aparılası seçki qutusu siyahısının tərtibinə görə Məntəqə seçki komissiyası məsuliyyət daşıyır. Aparılası seçki qutusunun siyahısı vahid və xüsusi siyahıları əsasında tərtib olunur.

Seçicini aparılası seçki qutusu siyahısına daxil edirlər, əgər:

- ▶ Məhdud imkanlıdırsa və ya səhhətinin vəziyyəti ilə əlaqədar səsvermə binasına gedə bilməyirsə (bu cür seçicilərin sayı seçki məntəqəsində vahid siyahıda mövcud olan seçicilərin 3 faizindən artıq olmamalıdır. Qeyd olunan sayın doldurulmasından sonra Məntəqə seçki komissiyasının sədri hər bir yeni daxil olan ərizə barədə dərhal Dairə Seçki Komissiyasına məlumat verməyə və müvafiq göstərişlər gözləməyə borcludur);
- ▶ Seçki məntəqəsinin ərazisindədir, lakin çətin gediləsi yerdədir (belə halda Dairə Seçki Komissiyası ilə məsləhətləşmə aparmaq tövsiyə edilir);

DİQQƏT!

Seçici səsvermə gününə kimi (19 may) aparılası seçki qutusu vasitəsilə səs vermək tələbi ilə, yazılı və ya telefon vasitəsilə Məntəqə seçki komissiyasına müraciət edir. Komissiyanın katibi seçicinin yazılı ərizəsini və ya telefon vasitəsilə şifahi müraciətini, telefon məlumatının daxil olmasının dəqiq vaxtını və ya telefon nömrəsini, seçicinin adını, soyadını, şəxsi nömrəsini və aparılası seçki qutusunun çatdırılacağı ünvanı göstərməklə Qeydiyyat jurnalında qeyd edir. Əgər həmin ünvan seçicinin qeydiyyatda olduğu Seçki məntəqəsinin ərazinə daxil deyilsə, ona məlumat verilir ki, aparılası seçki qutusu siyahısına daxil edilməyəcəkdir.

- ▶ Müalicə olunmaq üçün xəstəxanada və ya başqa stasionar müalicə idarəsində yatır və orada seçki məntəqəsi açılmır (Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü stasionar müalicə müəssisəsində olan seçici barəsində informasiyanı Dairə Seçki Komissiyasına səsvermə gününə ən azı 2 gün qalmış verməlidir);
- ▶ Hərbi xidmətçidir, dövlət sərhədində yerləşmiş hərbi hissədə qulluq edir, hansı ki, seçki məntəqəsində uzaqda yerləşmişdir və orada seçki məntəqəsi açılmır;
- ▶ Həbsxanadadır.

Aparılası seçki qutusunun siyahısında (masa siyahısında) seçicinin eynən o göstəriciləri daxil edilir, hansı ki, seçicilərin vahid siyahısında mövcuddur, fotoşəkildən başqa və onun sıra nömrəsi vahid və ya xüsusi siyahıda əlavə qeyd edilir. (Seçki məəcəlləsi - maddə 33.5).

Aparılası seçki qutusunun siyahısı ictimai informasiya üçün aid olunan versiya (Seçicinin şəxsi nömrəsindən başqa həmin məlumatların qeyd ediləcəyi divar siyahısı və masa siyahısı) elə tərtib edilən andan səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdən asılmalıdır.

Aparılası seçki qutusunun siyahısına seçicinin daxil edildiyi təqdirdə, vahid və xüsusi siyahıların qarşısındakı qrafada "Faktiki vəziyyət"də "Aparılası qutu" qeydi edilməlidir.

DİQQƏT!

- ▶ **Aparılası seçki qutusunun siyahısı (divar və masa) Məntəqə seçki komissiyası sədrinin və komissiyanın katibinin imzası ilə yoxlanılır.**
- ▶ **Aparılası seçki qutusunun siyahısına daxil ediləcək seçici barəsində informasiya dərhal seçki**

məntəqəsində nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır.

- ▶ **Məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinin, seçki subyektləri nümayəndələrinin və müşahidəçilərin aparılması seçki qutusu vasitəsilə səsvermək tələbinin əsaslı olmasını və səsvermə gününədək istənilən vaxt Məntəqə seçki komissiyasının qarşısında bu şəxslərin aparılması seçki qutusu siyahısına daxil edilməsinin məqsəduyğunluğu məsələsini qoymaq hüququ vardır. Qeyd edilən məsələ ilə əlaqədar qərarı Məntəqə seçki komissiyası qəbul edir.**

Seçici və rəqəsi

(Seçki məcalləsi - maddə 35).

Məntəqə seçki komissiyası seçki məntəqəsinin ərazisində qeydə alınmış və seçicilərin vahid siyahısına daxil edilmiş bütün seçicilərə seçki gününə ən gec 2 gün qalmış (19 may) seçici vəsiqəsini vermək səlahiyyətinə malikdir.

Seçicilərə paylanılmamış vəsiqələri məntəqə seçki komissiyasının üzvləri komissiyanın katibinə qaytarmalıdır.

DİQQƏT!

Seçici vəsiqəsinin qəbul olunmaması səsvermədə iştirak etmək hüququnun məhdudlaşdırılması üçün əsas deyildir.

II. FƏSİL. SEÇKİ SƏNƏDLƏRİNİN QƏBULU VƏ SƏSVERMƏ BİNASININ ŞKİLİ

Dairə seçki komissiyasından seçki sənədlərinin və inventarın qəbulu

Məntəqə seçki komissiyası səsverməyə hazırlıq və onun keçirilməsi məqsədilə Dairə seçki komissiyasından alır:

Seçki sənədlərini:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının son versiyasını (divar və masa);
- ▶ Seçicilərin xüsusi siyahısı (divar və masa);
- ▶ Aparılması seçki qutusu siyahısının (divar və masa) blanklarını;
- ▶ Seçici vəsiqəsi;
- ▶ Seçki bülletenlərinin bloknotları;
- ▶ Xüsusi zərfləri;
- ▶ Səsvermə gününün qeydlər kitabını ;
- ▶ Nəzarət vərəqlərini;
- ▶ Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və düzəliş protokolu formalarını;
- ▶ Səsvermə nəticələrin nümayiş protokolunu.

Seçki inventarını:

- ▶ Əsas və aparılması şəffaf seçki qutularını;
- ▶ Seçki qutularının möhürlərini;
- ▶ Səsvermə kabinalarını;
- ▶ Markirovka mayesini və markirovkanı yoxlayan xüsusi avadanlığı (ultrabənövşəyi fənər);
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının möhürünü;
- ▶ Qeydiyyatçıların möhürlərini;
- ▶ Surətçıxarma maşını;
- ▶ Mürəkkəb yastıqçaları.

Digər seçki materiallarını:

- ▶ Namizədlərin siyahıları;
- ▶ Seçki bülletenlərinin doldurulması üzrə təlimatı;

- ▶ Bülletenin hansı halda batil hesab edilməsi barədə qanundan çıxarışı;
- ▶ Seçki sənədlərinin qablaşdırıldığı zərfləri.

DİQQƏT!

Dairə Seçki Komissiyası seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri səsverməyə başlamazdan ən gec 12 saat əvvəl Məntəqə seçki komissiyalarına təqdim edir (Seçki məcəlləsi – maddə 63.9).

Seçki sənədləri və inventarının qəbul-təhvil protokolu

Komissiyanın sədri və yaxud sədrin sərəncamı əsasında sədrin müavini Dairə seçki komissiyasından seçki sənədlərinin qəbulunda məsuliyyət daşıyan şəxsdir. Seçki sənədlərinin saxlanılmasına və təyinatına görə paylanmasına görə məsuliyyəti isə Məntəqə seçki komissiyasının sədri və komissiyanın katibi məsuliyyət daşıyırlar (Seçki məcəlləsi - 27.1.d; maddə 63.6).

Qəbul-təhvil protokolu seçki sənədlərini verən və qəbul edən şəxslər imzalayırlar (Seçki məcəlləsi - maddə 63.10). Qəbul-təhvil aktını Məntəqə seçki komissiyasının katibi Qeydiyyat jurnalının "daxil olan sənədlər" hissəsində qeyd alır.

Səsvermə binasının təşkili

Səsvermə prosedurlarını keçirmək üçün Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri qanunla müəyyən olunmuş qaydalara əməl etməklə, seçkilərə ən azl bir gün qalmış səsvermə binasını təşkil edirlər. Məntəqə seçki komissiyası təşkil etməlidir (Seçki məcəlləsi - maddə 58.4.a-q):

- ▶ Seçicilərin qeydiyyat masalarını;
- ▶ Gizli səsvermə kabinələrini: hər 500 nəfər seçiciyə bir kabinə, orada bir qələm olmalıdır.
- ▶ Xüsusi zərflər masası (seçki qutusuna yaxın yerləşdirilməlidir);
- ▶ Quraşdırılmış və möhürlənməmiş seçki qutuları.

Səsvermə binasında şəffaf seçki qutusu nəzərəçarpan yerdə elə qoyulmalıdır ki, seçici heç bir maneə olmadan ona yaxınlaşsın və zərfi qutuya atdıqdan sonra seçki məntəqəsini dərhal tərk etsin.

Seçki məntəqəsində nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır (Seçki məcəlləsi - maddə 58.4.d; 58.5):

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının ictimai informasiyası üçün aid olunan versiya (divar siyahısı);
- ▶ Seçicilərin xüsusi siyahısının (olduğu halda) ictimai informasiyası üçün aid olunan versiya (divar siyahısı);
- ▶ Aparılası seçki qutusunun siyahısının (olduğu halda) ictimai informasiyası üçün aid olunan versiya (divar siyahısı);
- ▶ Namizədlərin siyahıları;
- ▶ MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;
- ▶ Bülletenin hansı halda batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
- ▶ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolu.

III HİSSƏ

SƏSVERMƏ GÜNÜ MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ FƏALİYYƏTİ

I FƏSİL. SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN AÇILMASI VƏ SƏSVERMƏYƏ QƏDƏR KEÇİRİLMƏLİ OLAN PROSEDURLAR

Seçki məntəqəsinin açılması

Seçki məntəqəsi səsvermə günü saat 7-də açılır.

DİQQƏT!

Əgər həmin vaxtadək komissiya üzvlərinin sayı yeddidən az olarsa, bu haqda informasiya dərhal Dairə Seçki Komissiyasına ötürülməli, bu komissiya isə dərhal müvafiq qərar qəbul etməlidir.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri səsvermə günü ərzində onlar üçün ayrılmış xüsusi formalar gəzdirməyə borcludurlar. Qeyd edilən tələbin yerinə yetirilməməsi yuxarı seçki komissiyası tərəfindən intizamı pozmaq kimi qiymətləndirilməli, bu inzibati məsuliyyətin həvalə olunmasının əsasıdır.

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər

Səsvermə binasında olmaq hüququna malikdirlər (Seçki məcəlləsi - maddə 8.16; maddə 39.3,6; maddə 42.5; maddə 44.5);

- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri;
- ▶ Yuxarı seçki komissiya üzvləri və nümayəndələri;
- ▶ Seçki subyektlərinin nümayəndələri (eyni seçki subyektinin yalnız 1 nümayəndəsi);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş yerli müşahidəçi orqanını müşahidəçiləri (eyni yerli müşahidə təşkilatının yalnız 1 müşahidəçisi);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş beynəlxalq təşkilatın müşahidəçiləri (eyni beynəlxalq təşkilatın ən çox 2 nümayəndəsi (əlavə olaraq bir tərcüməçi iştirak edə bilər));
- ▶ Medianın akreditə olunmuş nümayəndələri (Mətbuatın və Kütləvi informasiya eyni vasitəsinin ən çoxu 3 nümayəndəsi).

DİQQƏT!

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik hər bir şəxs mütləq özünün kimliyi və statusunu təsdiq edən nişanı taxmalıdır (Seçki məcəlləsi – maddə 8.17).

Müşahidəçinin, seçki subyektinin və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin hüquqi vəzivvəti

(Seçki məcəlləsi - maddə 41)

Müşahidəçilərin və seçki subyekti nümayəndələrinin **hüquqları vardır:**

- ▶ Səsvermə günü istənilən vaxt səsvermə binasında olmaq, məhdudiyyət olmadan seçki məntəqəsinin ərazisində hərəkət etmək və sərbəst şəkildə, heç bir maneə olmadan səsvermə prosesinin bütün mərhələlərini istənilən yerdən müşahidə etmək;
- ▶ Səsvermə günü istənilən vaxt təmsil etdiyi təşkilatın qeydiyyatdan keçmiş başqa nümayəndəsini əvəz etmək.

Müşahidəçilərin, seçki subyekti və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin **hüququ yoxdur:**

- ▶ Seçki komissiyasının funksiyalarına və fəaliyyətinə müdaxilə etmək;
- ▶ Seçicinin öz iradəsini sərbəst ifadə etməsinə təsir göstərmək;
- ▶ Seçicidə hər hansı bir seçki subyektinin xeyrinə və yaxud əksinə təbliğat aparmaq;
- ▶ Hər hansı bir seçki subyektinin rəms və nişanını gəzdirmək.

Seçki məntəqəsinin açılışından səsvermənin başlanmasınadək həyata keçirilməli olan prosedurlar

Seçki məntəqəsinin açılmasından səsvermənin başlanmasınadək prosedurlar aşağıdakı ardıcılıqla həyata keçirilir (Seçki məcəlləsi - maddə 61- 62):

I

Seçki məntəqəsi açılan kimi səsvermə gününün Qeydlər kitabı da açılır (Seçki məcəlləsi maddə 61.2.a).

Komissiyanın sədri, seçki məntəqəsi açılan kimi, səsvermə gününün Qeydlər kitabını Məntəqə seçki komissiyasının katibinə verir. Komissiyanın katibi, komissiyanın sədri ilə birlikdə, səsvermə gününün bütün seçki prosedurunun və onların həyata keçirilməsi vaxtını göstərməyə borcludur (Seçki məəcəlləsi - maddə 62.3).

Komissiya katibi Qeydlər kitabının birinci və ikinci səhifələrinə, ancaq lazım olduqda 10- cu və sıradakı səhifələrə də səsvermə binasında olan komissiyanın bütün üzvlərinin ad və soyadlarını əlavə edir (onları təmsil etdikləri subyekti göstərməklə) və səsvermə binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslərin göstəricilərini (adı, soyadı, təmsil etdikləri təşkilat və ya seçki subyekti) və onları imzalamaqla yoxlatdırır.

II

Komissiyanın sədri Məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünün yerləşdirildiyi möhürlənmiş zərfin bütövlüyünü yoxlayır, möhürlü zərfi açır və möhürün ilk surətini çıxarır ki, bunun nümunəsi də səsvermə gününün Qeydlər kitabın öz əksini tapır, (Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.b).

III

Komissiyanın sədri funksiyaların bölüşdürülməsi üzrə püşk atır.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri arasında bölüşdürülməli olan funksiyalar:

- ▶ Seçici axınının tənzimlənməsi üzrə komissiya üzvü;
- ▶ Seçicilərin qeydiyyatı üzrə komissiya üzvü (hər 300 seçiciyə ən azı bir qeydiyyatçı);
- ▶ Seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət üzrə komissiya üzvü;
- ▶ Aparılacaq seçki qutusunu daşıyan 2 komissiya üzvü (lazım gəldiyi təqdirdə).

DİQQƏT!

Komissiya sədri/ komissiya sədrinin müavini/ komissiyanın katibi püşkatmada iştirak etmirlər.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri püşkatmanı keçirənə kimi Məntəqə seçki komissiya üzvlərinin sayını bölüşdürülməli funksiyaların sayına müqayisə etməlidir.

Əgər püşkatma keçirilən zaman iştirak edən komissiya üzvlərinin sayı bölüşdürülməli funksiyalardan olarsa:

- ▶ **1 nəfər az olarsa**, seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin sayı azaldılır;
- ▶ **2 nəfər az olarsa**, komissiya sədrinin müavini səsvermə otağında seçicilər axınının tənzimləyən komissiya üzvlərinin funksiyasını yerinə yetirir;
- ▶ **3 nəfər az olarsa**, komissiyanın sədri seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvlərinin funksiyasını yerinə yetirir.

İlk növbədə, komissiyanın sədri partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvlərindən aparılacaq seçki qutusunu daşıyan 2 üzvü seçmək üçün püşk atır (lazım gəldiyi təqdirdə).

DİQQƏT!

Püşkatma yolu ilə seçilmiş şəxslər bir seçki subyekti tərəfindən təyin edilmiş komissiyanın üzvlərindən ola bilməzlər (eyni seçki subyekti kimi "Bidzina İvanişvili - Gürcü Arzusu" bloku və ona daxil olan siyasi partiyalar: Gürcü Arzusu-Demokratik Gürcüstan, Gürcüstanın Mühafizəkarlar Partiyası, Sənaye Gürcüstanı xilas edəcək, Gürcüstan Respublika Partiyası, nəzərdə tutulur) (Seçki məəcəlləsi- maddə 61.2.d).

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

- ▶ Partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvlərinin sayına görə eyni formada və eyni növdə olan vərəqlər hazırlayır;
- ▶ 2 vərəqdə eyni yazı qələmi ilə funksiyanın adını –"Aparılacaq seçki qutusunu daşıyan" yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Vərəqləri elə qatlayır ki, mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə yerləşdirir.

Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri növbə ilə püşkatma vərəqlərini götürürlər.

DİQQƏT!

- ▶ **Əgər, püşkatma ilə müəyyən olunan şəxslər müxtəlif subyektlər tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvləridilərsə, püşkatma bitmiş hesab olunacaq.**

- ▶ **Əgər püşkatma zamanı püşkatmanın hər iki vərəqəsi bloka daxil olan siyasi partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komisiya üzvlərinə düşərsə, komisiya sədri ilə razılaşaraq funksiyanı ikisindən biri yerinə yetirəcək, lakin ikinci üzvü təqdim etmək üçün püşkatma digər subiyektlər tərəfindən təyin olunan komisiya üzvləri arasında təkrar keçiriləcək.**

Komissiyanın katibi püşkatma nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir. (Komissiya üzvləri funksiyanın şamil olunduğunu imzaları ilə təsdiqləyirlər).

Aparılacaq seçki qutusunu daşıyan komisiya üzvlərinin seçilməsindən sonra, komisiya sədri başqa funksiyaların bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirir.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

- ▶ Komissiya üzvlərinin sayına müvafiq olaraq eyni formalı və eyni növ vərəqlər hazırlayır;
- ▶ Vərəqdə eyni yazı vasitəsilə funksiyaların adlarını - "Axının tənzimləyicisi", "Qeydiyyatçı", "Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi" yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Vərəqləri elə qatlayır ki, mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə yerləşdirir;
- ▶ Püşkatmada iştirak edən komisiya üzvləri növbə ilə püşkatma vərəqlərini götürürlər.

Komissiyanın katibi püşkatma nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir. (Komissiya üzvləri imzaları ilə funksiyanın şamil edilməsini təsdiq edirlər).

Komissiya üzvünə püşkatma yolu ilə həvalə olunmuş funksiyanın müvəqqəti olaraq komissiyanın başqa üzvünə verilməsi yalnız komisiya sədrinin icazəsi ilə ola bilər ki, bunu da komissiyanın katibi səsvermə gününün Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində qeyd edir (Seçki məəcəlləsi - maddə 61.2.z).

Əgər komissiyanın hər hansı bir üzvü komissiyaya püşkatma proseduru başa çatdıqdan sonra gələrsə, ona funksiyanın verilməsi məsələsini Məntəqə seçki komissiyasının sədri, ona əmək haqqı verilməsi məsələsini isə Dairə Seçki Komissiyası həll edir (Seçki məəcəlləsi - maddə 61.4).

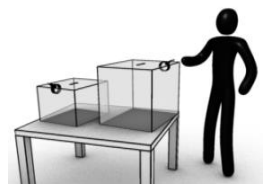
- IV** Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçki məntəqəsində olan seçki subyektlərinin nümayəndələrindən püşkatma yolu ilə ən azı 2 nümayəndə seçir ki, bunlar da şikayətlərin qeydə alınması prosesinə nəzarət edəcəklər (Seçki məəcəlləsi - maddə 61.5).

DİQQƏT!

Komissiya katibinin təmsil etdiyi partiya, eləcə də bu cür partiyanın olduğu seçki bloku tərəfindən təyin olunmuş nümayəndələr püşkatmada iştirak etmirlər (Seçki məəcəlləsi - maddə 61.5).

- V** Komissiyanın sədri siyahılara əsasən seçicilərin, daxil olmuş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin sayını elan edir (Seçki məəcəlləsi - maddə 61.6.a-b).
- VI** Komissiyanın sədri əsas və aparılacaq seçki qutularını yoxlayır və fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyir (Seçki məəcəlləsi - maddə 61.6.q).
- VII** Komissiyanın sədri materialları komisiya üzvünə verir.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçicilərin qeydiyyatçıları komisiya üzvlərinə verir:

- ▶ Əlifba əsasında sıralanmış seçicilərin vahid siyahısını, həmçinin seçicilərin xüsusi siyahısını qeydiyyatçılardan birinə verir (əgər o mövcuddursa);
- ▶ Seçki bülletenlərinin hər bir bloknotu;
- ▶ Qeydiyyatçıların möhürlərini (möhürlərin nömrələri püşkatma günü Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsində göstəriləcəkdir)

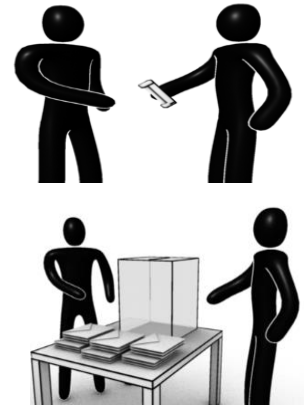
- ▶ Markirovka mayesini.

DİQQƏT!

Sədr masada düzülmüş siyahılara uyğun olaraq hər bir qeydiyyat masasına seçicilərin soyadlarının əlifba sırası ilə ardıcılığını yapışdırmalıdır.

Komissiyanın sədri seçicilərin axınını tənzimləyən komissiya üzvünə markirofkanı yoxlayan ultrabənövşəyi fənəri verir.

Komissiyanın sədri seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə əsas seçki qutusunu və xüsusi zərfləri təqdim edir.

VIII

Yoxlama vərəqi doldurulur (Seçki məcəlləsi - maddə 61.10).

Püşkatma başlayanadək komissiyanın sədri və katibi yoxlama vərəqlərini doldururlar (birinci seçici barəsində göstəricilərdən başqa). Məntəqə seçki komissiyasının bütün iştirak edən üzvləri yoxlama vərəqində imza atırlar.

DİQQƏT!

Komissiya üzvlərinə materiallar təqdim edildikdən dərhal sonra, səsvermə başlananadək yoxlama vərəqi doldurulmalıdır (birinci seçicini gözləməyin!).

Birinci seçici gələn kimi seçici qeydiyyatdan keçir və seçki bülletenini götürür, bundan sonra isə komissiyanın katibi yoxlama vərəqinə birinci seçicinin göstəricilərini daxil edir və seçiciyə imzaladır. Yoxlama vərəqində həmçinin onların seçki qutusuna atılmasının dəqiq vaxtı da qeyd edilir. Komissiyanın sədri yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, digər nüsxəsini isə aparılacaq seçki qutusuna atır, üçüncü nüsxəsini isə seçki qutularında mövcud olan yoxlama vərəqləri ilə sonrakı müqayisə məqsədilə saxlayır.

Yoxlama vərəqinin göstəriciləri səsvermə günü Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edilir.

DİQQƏT!

Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra komissiya sədri Dairə seçki komissiyasına qutunun (qutuların) möhürlənməsi, yoxlama vərəqinin (vərəqlərinin) qutuya (qutulara) atılması, komissiyanın xüsusi möhürünün və qeydiyyat möhürlərinin birinci surətinin çıxarılması və surətin nümunəsinin səsvermə günü Qeydlər kitabında əks olunması barədə məlumat verir.

II. . FƏSİL SƏSVERMƏ PROSESİ

Səsvermənin keçirilməsi

(Seçki məcəlləsi - maddə 64 - 65)

Səsvermə səsvermə günü (22 may) saat 08:00-dan saat 20:00-dək keçirilir. Səsvermə proseduru aşağıdakı qayda və ardıcılığa əməl edilməklə keçirilir:

I

Səsvermə otağına daxil olan kimi seçici ,axını tənzimləyən şəxsin yanına gedir və markirovka yoxlanılması prosedurundan keçir.

Seçici axınını tənzimləyicisi:

- ▶ Seçki məntəqəsinə daxil olan seçicilərin axınını tənzimləyir;
- ▶ Seçicidən Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu təqdim etməsini tələb edir;
- ▶ Ultrabənövşəyi fənlərlə, seçicinin markirovkadan keçib -keçmədiyini yoxlayır;
- ▶ Seçicilər üçün ayrılmış qeydiyyat masasının yanında nə qədər seçicinin durduğunu yoxlayır. Əgər qeydiyyat masasının yanında iki nəfərdən çox seçici durursa, səsvermə otağına növbəti seçicinin daxil olmasını müvəqqəti yubandırır;

- ▶ Seçiciyə göstəriş verir ki, onun soyadının seçicilər siyahısında birinci hərfinin göstərildiyi qeydiyyat masasına yaxınlaşsın.

DİQQƏT!

Əgər qurğu aşkar etsə ki, seçici artıq markirovka olunub, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan olunur, onun kimliyi isə Qeydlər kitabına daxil edilir.

II

Seçici qeydiyyatdan keçmək üçün qeydiyyatçının yanına gedir.

Seçicilərin qeydiyyatçısı:

- ▶ Seçicidən Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu, (Gürcüstanın işğal edilmiş ərazisindən məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında - Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini) təqdim etməsini xahiş edir.

DİQQƏT!

Əgər vahid siyahıda seçici haqqında məlumat tapılmadısa:

- ▶ Məntəqədə elektron siyahıların mövcud olduğu təqdirdə, göstəricilərin yoxlanılmasında məsuliyyət daşıyan şəxs seçicini elektron siyahıda axtarmaq və onun qeydiyyatda olduğu məntəqə haqqında məlumat verməyə borcludur;
- ▶ Məntəqədə elektron siyahıların mövcud olmadığı təqdirdə, göstəricilərin yoxlanılmasına məsuliyyət daşıyan şəxs seçici haqqında məlumat almaq üçün Dairə Seçki Komissiyası və yaxud da MSK-nın qaynar xətti ilə əlaqə saxlamalıdır.
- ▶ Təqdim edilən sənədlərdə qeyd edilən seçicinin qeydiyyat məlumatlarını və seçicilərin siyahısında olan məlumatlara uyğun olaraq yoxlayır.
- ▶ Təqdim edilən sənədlərdə və seçicilərin siyahısında olan fotosəkillərin və seçicinin üzünün bir-birinə uyğunluğunu yoxlayır.

DİQQƏT!

- ▶ Əgər seçicilər haqqında məlumatlar yoxlandıqda məlum olsa ki, təqdim edilən sənədlərdə qeyd edilən seçicinin qeydiyyat məlumatları (fotosəkildən başqa) seçicilərin siyahısında olan məlumatlarla uyğundur, ancaq seçicilər qeydiyyatçısı hesab etsə ki, bu seçicinin təqdim etdiyi sənədin surəti seçicilərin siyahısında olan fotosəkillə uyğunlaşdırmır, bu halda o məntəqə seçki komissiyasına müraciət edir, komissiya isə aşağıda göstərilən prosesləri həyata keçirdikdən sonra səsvermədə iştirak etmək üçün ona icazə verir.
- ▶ Əgər məntəqə seçki komissiyasının sədri qeyd edləni təsdiq edirsə, məntəqə seçki komissiyasının katibi səsvermə günü Qeydiyyat kitabında nəzərdə tutulan səhifədə uyğunsuzluğunu, seçicinin adını, soyadını və seçicilər siyahısında onun nömrəsini qeyd edir. Bu qeyd Məntəqə seçki komissiyasının sədri və katibi tərəfindən imza ilə təsdiqlənəcək.
- ▶ Əgər Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri bunu təsdiq etməzsə, seçicinin qeydiyyatçısının səsvermə günü Qeydiyyat kitabında nəzərdə tutulan səhifədə öz şəxsi fikrini qeyd etmək hüququ vardır.
- ▶ Yuxarıda qeyd edilən hallarda Məntəqə seçki komissiya katibi təqdim edilən sənədin fotosurətini qeydiyyat kitabına əlavə edəcəkdir. (Seçki məcəlləsi – maddə 65.2.b; maddə 65.21)
- ▶ Seçicilərin siyahısında seçicinin olması təsdiq edildiyi təqdirdə, onun markirovkasını həyata keçirir (penitensiar müəssisələrində, xəstəxanalarda və başqa stasionar müalicə müəssisələrində xəstələrə qarşı markirovka edilmir);

DİQQƏT!

Markirovka prosedurundan imtina olunduğu təqdirdə seçicinin səsvermədə iştirak etmək hüququ yoxdur və ona seçki bülleten(lər)i verilmir

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının müvafiq qrafasında imza atır, sonra isə seçici seçki bülleteninin alındığını öz

imzası ilə təsdiq edir;

- ▶ Seçki bülleteninin verilməsi zamanı onun arxa səhifəsində müvafiq qrafada imza atır və bülleteni xüsusi möhürlə təsdiqləyir.

DİQQƏT!

Qeydiyyatçı funksiyasının başqasına verildiyi təqdirdə, qeydiyyatçı siyahılarda seçi cilərin imzaları və onun tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saymağa borcludur (sədrə təhvil verilmiş xarab edilmiş bülletenlər daxil olmaqla) və nəticələri sədrə bildirir; Uyğunluq olmadığı halda, izahat yazmalıdır; Bu izahat səsvermənin yekun protokoluna əlavə olunmalıdır.

- III** Səsvermə kabinəsinə daxil olur və seçki bülletenini doldurur. Seçici bülletenini doldurarkən başqa şəxsin iştirakı qadağandır.

DİQQƏT!

- ▶ Əgər seçici bülleteni müstəqil surətdə doldura bilmirsə, onun kömək üçün istənilən, komissiya üzvlərindən, seçki subyektlərinin nümayəndələrindən, namizədlərdən və müşahidəçilərdən başqa, onun üçün arzu edilən şəxsə kömək üçün müraciət etmək hüququ vardır (Seçki məəcəlləsi maddə 65.3).
- ▶ Əgər seçicinin və ya Məntəqə seçki komissiyası üzvünün seçki bülleteni və ya xüsusi zərfi xarab oldu, onlar bu haqda komissiya sədrinə bildirməlidirlər. Komissiya sədrinin tapşırığı ilə seçicinin qeydiyyatçısı seçicinin xarab olmuş seçki bülletenini xüsusi zərfi yenisi ilə dəyişir. Komissiya sədri seçicinin yanında xarab olmuş seçki bülletenin/xüsusi zərfin küncünü kəsir, yazır ki "xarab olub" və imzalayır. Komissiya sədri xarab olmuş bülleteni ayrı saxlayır (Seçki məəcəlləsi – maddə 65.4).

- IV** Seçicayrıca duran masaya yaxınlaşır və xüsusi zərflərin nəzarətçisinin göstərişi ilə xüsusi zərfi götürür, bülleteni onda yerləşdirir.

Seçki qutusu və xüsusi zərflərin nəzarətçisi seçicinin əlində yalnız bir zərf olduğuna əmin olduqdan sonra, seçki qutusunu açır və seçiciyə xüsusi zərfi seçki qutusuna atmağı işarə edir.

- V** Seçici xüsusi zərfi seçki qutusuna atır.

DİQQƏT!

- ▶ **Seçki qutusunun yanına eyni vaxtda bir nəfərdən çox seçicinin getməsi yolverilməzdir;**
- ▶ **Müşahidəçinin, seçki subyekti nümayəndəsinin seçki qutusuna, seçki qutusuna xüsusi zərflərin atılmasını kənərdən müşahidə etmək hüququ vardır.**

- VI** Zərfi qutuya atdıqdan sonra seçici seçki binasını tərk edir

"Fiziki vəziyyətinə" görə seçici tərəfindən səsvermə prosesi

Yuxarı ətraf orqanları olmadığına görə səsvermə prosedurunu müstəqil şəkildə (fiziki vəziyyəti) yerinə yetirə bilməyən (markirovka, bülleteni almaq barədə imza, bülletenin seçki qutusuna atılması) seçici, aşağıdakı prosedurlar nəzərə alınmaqla səsvermədə iştirak edir:

- ▶ Seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir;
- ▶ Seçicilərə seçki bülleteni verilmədən seçiciləri qeydə alan seçicilərin vahid siyahısında "Seçicinin imzası" qrafasında "Fiziki vəziyyət" adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir;
- ▶ Seçicinin kömək üçün komissiya üzvlərindən, seçki subyektlərinin nümayəndələrindən, namizədlərdən və müşahidəçilərdən başqa, istənilən şəxsə kömək üçün müraciət etmək hüququ vardır;
- ▶ Həmin seçicinin əvəzinə, onun iştirakı ilə, seçki bülletenini səsvermə kabinəsində bülletenin doldurulmasında ona kömək göstərən şəxs xüsusi zərflə qoyur və sonra seçki qutusuna atır.

Seçkilər günü səsvermə binasının asayişinin qorunması

(Seçki məcalləsi - maddə 59)

Seçkilər günü səsvermə binasının asayişinin qorunmasına Məntəqə seçki komissiyasının sədri məsuliyyət daşıyır. Məntəqə seçki komissiyasının sədri tərəfindən səsvermə binasında asayışı qorumaq məqsədilə qəbul olunmuş qərarların yerinə yetirilməsi seçki komissiyasının üzvləri üçün, səsvermə binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslər və seçicilər üçün məcburidir.

Səsvermə işinə mane olunduğu və asayiş pozulduğu halda Məntəqə seçki komissiyasının hüququ vardır ki, asayışı pozan şəxsi komissiyanın yerləşdiyi binadan çıxarsın. Asayışı pozan şəxs binadan çıxarıldığı təqdirdə müvafiq protokol tərtib olunur, ona komissiyanın sədri və üzvləri imza atırlar.

DİQQƏT!

- ▶ Silahlı şəxslərin səsvermə binasına daxil olması qadağandır.
- ▶ Əgər səsvermə binasında və ya onun ətrafındakı ərazidə səsvermənin keçirilməsinə və yaxud seçki sənədlərinin təhlükəsiz yerdəyişməsinə təhlükə yaranarsa, bu zaman Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin tələbi ilə polis işçiləri çağırılır və pozuntu aradan qaldırılana qədər onlar səsvermə binasında/ətraf ərazidə qala bilərlər.

Səsvermə prosesinin müvəqqəti dayandırılması

Əgər hər hansı bir vəziyyət səsvermə prosesinin gedişinə maneçilik törədirsə, Məntəqə seçki komissiyasının sədri dərhal bu barədə Dairə seçki komissiyasına məlumat verməli və müvafiq göstərişlər gözləməlidir.

Səsvermədə iştirak edən seçicilərin qeydə alınması

(Seçki məcalləsi - maddə 65.6)

Təvsiyə olunur ki, qeydiyyatçıları saat 10:00, 12:00, 15:00 və 17:00-da səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin imzalarını və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını (sədrə təhvil verilmiş korlanmış bülletenlər nəzərə alınmaqla) sayınlar.

DİQQƏT!

Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu isə səsvermənin yekun protokollarına əlavə olunmalıdır.

Komissiyanın katibi seçicilər siyahısına seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının sayını saat 12:00-da və saat 17:00-dəki vəziyyətinə əsasən Məntəqə seçki komissiyasının nümayiş protokolunda səsvermə gününün Qeydlər kitabına daxil edir və bu barədə Dairə Seçki Komissiyasına məlumat verir.

Aparılasi seçki qutusu vasitəsilə səsvermə

Aparılasi seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə seçkilər günü saat 09:00-dan saat 19:00-dək keçirilir. Səsvermə başa çatırdqdan sonra seçki qutusunun xüsusi kəsiyi dərhal möhürlənir. Aparılasi seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır. (Seçki məcelləsi - maddə 66.1).

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin öz arzularına müvafiq olaraq, aparılasi seçki qutularının vasitəsilə səsvermə prosedurunı müşahidə etmək hüququ vardır. Aparılasi seçki qutusu vasitəsilə səsvermə zamanı avtomobildən istifadə edildiyi təqdirdə, Məntəqə seçki komissiyası avtomobildə səsvermə binasında iştirak etmək hüququna

malik şəxslərdən səs vermə yolu ilə müəyyənləşdirilmiş 2 müşahidəçi üçün yer ayırmağa borcludu. (Seçki məəcəlləsi – maddə 66.5):

Məntəqə seçki komissiyasının sədri aparılması seçki qutusunu daşıyıcı olan komissiya üzvlərinə verir (Seçki məəcəlləsi – maddə 66.3):

- ▶ Yoxlama vərəqəsinin yerləşdirildiyi möhürlənmiş aparılması seçki qutusunu;
- ▶ Aparılması seçki qutusunun siyahısını;
- ▶ Xüsusi zərfləri;
- ▶ Seçicilərin qeydiyyatçısı tərəfindən imzalanmış və xüsusi möhürlə təsdiq edilmiş lazımı sayda seçki bülletenləri.

Yuxarıda qeyd olunan göstəriciləri komissiya katibi Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edir.

DİQQƏT!

Aparılması seçki qutusu vasitəsi ilə səsvermədə iştirak edən seçiciyə markirovka tətbiq olunmur (Seçki məəcəlləsi- maddə 64.5).

“Fiziki vəziyyətinə” görə seçici tərəfindən aparılması seçki qutusu vasitəsilə səs verildiyi təqdirdə, aparılması seçki qutusu siyahısının “Seçicinin imzası” qrafasında –aparılması seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvü “Fiziki vəziyyət” adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir.

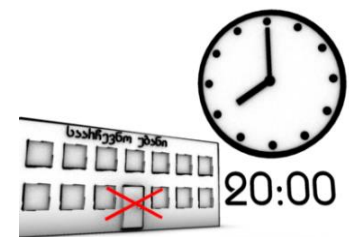
Həmin seçicinin əvəzinə bülleteni onun tərəfindən seçilmiş şəxs (seçki komissiyası üzvündən, namizəddən, seçki subyekti nümayəndələrindən və müşahidəçilərdən başqa) doldurur, xüsusi zərfə yerləşdirir və zərfi aparılması seçki qutusuna atır (Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci il 21 iyun tarixli №20/2012 qərarı).

Aparılması seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvləri səsvermə binasına qayıtdıqdan sonra, Məntəqə seçki komissiyasının katibinə istifadə olunmamış bülletenləri və xüsusi zərfləri verməlidirlər. Komissiyanın katibi bu cür bülletenlərin və xüsusi zərflərin küncünü kəsməli, “Xarab olmuşdur” sözlərini yazmalı və komissiya sədrinin imzasından sonra ayrıca saxlamalıdır.

III. FƏSİL SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN BAĞLANMASI, SƏSVERMƏNİN NƏTİCƏLƏRİNİN YEKUNLAŞDIRILMASI

Seçki məntəqəsinin bağlanması

Saat 20:00-da seçki başa çatır və seçki binası bağlanır. Bu vaxta qədər növbədə durmuş seçicilər səs verə bilirlər. Məntəqə seçki komissiyası sədrinin tapşırığı ilə, komissiya üzvlərindən biri növbədə durmuş seçicilərin soyadları və adlarını qeydə alır və onların sayını Məntəqə seçki komissiyasının sədrinə bildirir, o isə məlumat verir ki, səsvermədə yalnız növbədə duran seçicilər iştirak edə bilirlər; katib isə onların sayını Qeydlər kitabına daxil edir. Bundan sonra məntəqə seçki komissiyası seçki qutusunun kəşiyini möhürləyir (Seçki məəcəlləsi – maddə 65.8).

Məntəqə seçki komissiyasının sədri səslər hesablanarkən səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərdən başqa, bütün şəxslərin seçki məntəqəsini tərk etməsini təmin etməlidir. Məntəqə seçki komissiyasının katibi səsvermə gününün Qeydlər kitabında səslər hesablanan zaman səsvermə binasında olan şəxslərin kimliyini göstərməlidir.

Seçki məntəqəsinin səslərin hesablanması proseduru üçün təşkili

Səsvermə başa çatdıqdan sonra komissiyanın sədri hər bir qeydiyyatçının yanına gedir, onlar isə komissiya sədrinin göstərişi ilə (səsvermə başa çatdırılanadək) qeydiyyatçılar tərəfindən yazılmış

izahatlarda (mövcud olduğu təqdirdə) həmin göstəricilərin nəzərə alınması ilə) hesablayırlar:

DİQQƏT!

- ▶ **Əgər bərabərlik baş tutmursa, qeydiyyatçı yenidən saymalı və miqdarı dəqiqləşdirməlidir. Əgər bərabərlik yenə də baş tutmasa, qeydiyyatçı izahat yazmalıdır (səbəbi göstərilməklə), bu isə yekun protokolunaa əlavə edilməlidir.**
- ▶ **Qeydiyyatçıların izahatlarında (mövcud olduğu təqdirdə) verilmiş göstəricilər səsvermənin yekun protokolunun tərtibi zamanı nəzərə alınmalıdır.**
- ▶ **Yuxarıda göstərilən məlumatlar məlum olduqdan sonra, vacibdir ki, qeydiyyatçılar həmçinin səsvermədə iştirak edən seçicilərin bərabərlik məlumatlarını bütün növ siyahıda saysınlar. Komissiya sədri məlumatları Dairə seçki komissiyasına verir.**

Komissiyanın sədri səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə ən azı üç sayıcı seçir, müşahidəçilər isə öz tərkiblərindən, qarşılıqlı razılaşma əsasında iki nəfərdən çox olmamaq şərti ilə nəzarətçi seçirlər. Əgər müşahidəçilər öz aralarında razılığa gələ bilmirlərsə, onlardan iki nəzarətçini püşkatmayolu ilə komissiyanın sədri seçir (*Seçki məcalləsi – maddə 67.1*).

Sayıcların aşkar edilməsi üçün püşkatma aşağıdakı qaydalara əməl etməklə keçirilir:

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

- ▶ Komissiya üzvlərinin sayına müvafiq olaraq bir forma və növdə vərəqlər hazırlayır;
- ▶ Vərəqlər üzərində eyni rəngli qələmlə funksiyaların "Birinci sayıcı", "İkinci sayıcı" və "Üçüncü sayıcı" adlarını yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Bütün vərəqləri elə qatlayır ki, onlarda mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə qoyur.

Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri püşkatma vərəqlərini götürürlər. Komissiyanın katibi püşkatmanın nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir (*Seçki məcalləsi- maddə 61.2.v*).

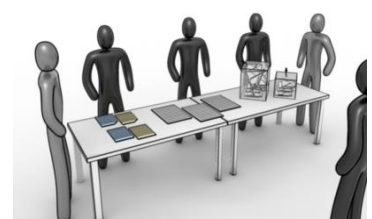
Komissiyanın sədri püşkatma yolu ilə 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçir, bunlar isə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə əsl və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər (*Seçki məcalləsi – maddə 67.2*).

DİQQƏT!

Seçki subyektlərinin nümayəndələri olan, təyin olunmuş komissiya üzvləri tərəfindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılar, püşkatmada iştirak etmirlər (*Seçki məcalləsi – maddə 67.2*)

Komissiyanın sədri və sayıcılar seçki məntəqəsini səsli sayılması proseduru üçün hazırlayırlar:

- ▶ Sayıcılar masanın bir tərəfində yer tuturlar;
- ▶ Komissiyanın sədri elə yerdə əyləşir ki, o bütün sayıcıları görə bilsin;
- ▶ Komissiyanın katibi sədrin yanında əyləşir və Qeydlər kitabını doldurur;
- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik digər şəxslər (sayıcılardan) iki metr aralıda yer tuturlar (*Seçki məcalləsi–maddə 68.3*).

Komissiyanın sədri sayıcıların masalarına aparmalıdır:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısını, xüsusi siyahını, aparılasi seçki qutusunun siyahısını;
- ▶ İstifadə olunmamış seçki bülletenlərini;
- ▶ Korlanmış seçki bülletenləri;
- ▶ Əsas və daşınan seçki qutularını;
- ▶ Müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqini;
- ▶ Kalkulyator.

Seçki qutusu açılanadək həyata keçiriləsi prosedurlar

(Seçki məcəlləsi – maddə67)

Sayıclar səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi miqdarını ardıcılıqla sayırlar (Seçki məcəlləsi –maddə 67.3):

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısı əsasında;
- ▶ Xüsusi siyahı əsasında;
- ▶ Aparılasi seçki qutusunun siyahısı əsasında.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi nəticələri dərhal nümayiş protokoluna və Qeyd kitabına daxil edir. Məntəqə seçki komissiyasının katibi istifadə olunmamış seçki bülletenlərinin küncələrini kəsir. İstifadə

olunmamış və korlanmış seçki bülletenlərini ayrı-ayrı zərflərdə paketləşdirir (Seçki məcəlləsi – maddə 67.4).

Seçicilərin siyahılarının, korlanmış və istifadə edilməmiş seçki bülletenlərinin möhürlənməsi

(Seçki məcəlləsi –maddə 67.3, 67.4-5¹)

Komissiyanın katibi ayrı-ayrılıqda möhürləyir:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısını;
- ▶ Xüsusi siyahısını;
- ▶ Aparılasi seçki qutusunun siyahısını.

Sayıclar ayrı-ayrılıqda möhürləyirlər:

- ▶ İstifadə olunmamış seçki bülletenlərini;
- ▶ Korlanmış seçki bülletenlərini;

Sayıclar hər bir zərfin üzərində seçki məntəqəsinin adını və nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü göstərir. Sayıclar və komissiyanın sədri zərfin üzərinə imza atırlar.

Qeyd edilən prosedur bitdikdən sonra Məntəqə seçki komissiyasının katibi **seçicinin surətinin və təqdim etdiyi sənədlə/ seçici siyahısında olan fotosəkil ilə bir-birinə uyğun gəlmədiyi halda**, eləcə də səsvermə günü qeydiyyat kitabı üçün əlavə olunan sənədlərinin cəmini qeyd edir (məlumatları qeydiyyat kitabına qeyd edir).

Məntəqə seçki komissiyasının katibi qeyd edilən sənədi möhürləyir; möhürlənmiş zərfdə seçki məntəqəsinin adını, nömrəsini, sənədlərin adını göstərir və imzalayır.

Aparılasi seçki qutusunun açılması

(Seçki məcəlləsi –maddə 68.1,2,4)

Komissiya ilk növbədə aparılasi seçki qutusunu açır.

Komissiyanın sədri, komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə seçki qutusunun möhürünün bütövlüyünü yoxlayır.

DİQQƏT!

Əgər möhürün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edilərsə, lakin Məntəqə seçki komissiyası belə hesab edərsə ki, təqdirdə, bu Seçki Məcəlləsinin tələblərini pozmağa səbəb olmamışdır, komissiyanın sərəncamı ilə səsvermə nəticələrinin yekunlaşdırılması proseduru davam etdirilir. Əks təqdirdə, komissiya sərəncamla qutunun və seçki sənədlərinin möhürlənməsi barədə qərar qəbul edir və səslərin sayılması prosedurları başa çatdırıldıqdan sonra möhürlənmiş aparılasi qutu başqa sənədlərlə birlikdə Dairə Seçki Komissiyasına təqdim olunur.

Sayıclar aparılasi seçki qutusunda olan xüsusi zərfləri masanın üzərinə yerləşdirirlər, bundan sonra isə:

- ▶ Aparılasi seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar;
- ▶ Qutuda mövcud olan yoxlama vərəqini komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqəsi ilə tutuşdururlar;
- ▶ Əgər pozuntu aşkar edilməzsə, komissiyanın sədri sayıclara xüsusi zərfləri aparılasi qutuya müvəqqəti qaytarmaq göstərişini verir.

DİQQƏT!

Əgər yoxlama vərəqi aşkar edilməzsə və ya o müqayisə üçün saxlanılmış yoxlama vərəqindən əsaslı surətdə fərqlənərsə, aparılasi qutuda aşkar edilmiş bütün xüsusi zərflər və bülletenlər paket halında bağlanır və “ Batildir” sözləri yazılır, komissiya səslərin sayılması prosedurları başa çatdırıldıqdan sonra möhürlənmiş zərfləri başqa sənədlərlə birlikdə Dairə Seçki Komissiyasına təqdim edir.

Əsas seçki qutusunun açılması

(Seçki məcəlləsi –maddə 68.1,2,5)

Komissiya sədri, komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə seçki qutusunda möhürün bütövlüyünü yoxlayır.

DİQQƏT!

Əgər möhürün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edilərsə, ancaq komissiyanın bunun Seçki Məcəlləsinin tələblərinin pozulmasına səbəb olmadığını hesab etdiyi təqdirdə, komissiyanın sərəncamı ilə səsvermənin nəticələrinin yekunlaşdırılması proseduru davam etdirilir. Əks təqdirdə, seçki qutusu möhürlənir və seçki qutusu, başqa seçki sənədləri və qutunun və seçki sənədlərinin möhürlənməsi qərarı barədə komissiyanın sərəncamı dərhal Dairə Seçki Komissiyasına verilir.

Sayıclar:

- ▶ Əsas seçki qutusunda mövcud olan xüsusi zərfləri və seçki bülletenlərini masanın
- ▶ üzərinə düzürlər;
- ▶ Əsas seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onu komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə tutuşdururlar.

DİQQƏT!

Əgər yoxlama vərəqi aşkar edilməzsə və ya o müqayisə üçün saxlanılmış yoxlama vərəqindən əsaslı surətdə fərqlənərsə, bütün xüsusi zərflər və seçki bülletenləri qablaşdırılır, möhürlənir, müvafiq protokol tərtib olunur və dərhal Dairə Seçki Komissiyasına verilir.

Səslərin hesablanması proseduru:

Sayıclar masanın bir tərəfində yer tuturlar, onların yanlarında isə müşahidəçilərdən seçilmiş iki nəfər nəzarətçi durur və püşkatma yolu ilə seçilmiş seçki subyektlərinin iki nəfər nümayəndəsi yer tutur.

Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi

(Seçki məcalləsi- maddə 69)

Birinci sayıcı:

- ▶ Xüsusi zərfdən seçki bülletenini çıxarır;
- ▶ Seçki bülletenlərinin düzgünlüyünü yoxlayır;
- ▶ Kimə səs verildiyini elan edir;
- ▶ Seçki bülletenini seçki subyektlərinə uyğun olaraq sayıcılara verir;
- ▶ Xüsusi zərfləri ayrıca qoyur.

Sayıcılar ayrı-ayrılıqda düzülər:

- ▶ Bülletenləri, hər bir seçki subyekti üçün verilmiş səsələrə uyğun olaraq;
- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri;
- ▶ Şübhəli hesab olunan bülletenləri.

Müəyyən olunmuş nümunənin seçki bülleteni yalnız o halda batil hesab oluna bilər, əgər :

- ▶ Xüsusi zərf müəyyən olunmuş nümunədən deyilsə;
- ▶ Xüsusi zərfdə müəyyən olunmuş miqdardan çox seçki bülleteni aşkar edilmişdirsə;
- ▶ Seçki bülleteni seçki qutusunda xüsusi zərfdə aşkar edilmişdirsə;
- ▶ Seçki bülleteni seçicilərin qeydiyyatçısının imzası və xüsusi möhürü ilə təsdiqlənməyibsə;
- ▶ Seçicinin hansı seçki subyektinə səs verdiyini müəyyənləşdirmək mümkün olmur;
- ▶ Seçki bülleteni başqa seçki məntəqəsinə mənsubdursa (belə bülletenlər ayrıca paketə toplanır və onların miqdarı yalnız Qeydlər kitabında göstərilir, qeyd edilən göstəricilər yekun protokoluna daxil edilmir).

Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi başa çatdırıldıqdan sonra komissiya şübhəli sayılan bülletenlərin həqiqiliyi məsələsini müzakirə edir və püşkatma ilə həll edir.

Həqiqi hesab edilmiş seçki bülletenlərini komissiyanın sədri həqiqi bülletenlər dəstinə (seçki subyektlərinə verilmiş səsələrə əsasən), batil hesab olunmuş seçki bülletenlərini isə batil hesab edilmiş seçki bülletenləri dəstinə əlavə edir.

Seçki bülletenlərinin hesablanması

Bülletenlər çeşidləndikdən sonra komissiya sədri sayıcılara göstəriş verir ki, hesablasınlar:

- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri;
- ▶ Hər bir seçki subyektinə verilmiş səsleri.

DİQQƏT!

Seçki subyektinə mənsub hər 10 seçki bülleteni metal sıxıcı ilə sıxılır və tam, eləcə də tam olmayan hər bir dəstin üzərində yuxarı tərəfdə bağlanmış seçki bülletenlərinin miqdarı yazılmalıdır.

Komissiyanın sədri hər bir seçki subyektinin topladığı səslerin miqdarını elan edir. Komissiyanın katibi sədrə birlikdə göstəricilərin doğruluğunu yenidən yoxlamaq məqsədilə yoxlayır:

Subyektlər tərəfindən
Qazanılmış səslerin sayı

Batil hesab edilmiş
bülletenlərin sayı

Seçicilərin imzalarının
sayı

Əgər seçici subyektlər tərəfindən toplanılmış səsrlə bülletenlərin **cəmi seçicilərin imzalarından artıqdırsa**, komissiya sədri sayıcılara göstəriş verir ki, göstəriciləri yenidən hesablasınlar və bundan sonra bərabərlik baş tutmasa, komissiyanın sədri sayıcılara göstəriş verir ki, göstəriciləri yenidən saysınlar və nəticələri komissiyanın katibi Qeydlər kitabına və nümayiş protokoluna daxil edir.

Seçki bülletenlərinin möhürlənməsi

(Seçki məcalləsi –maddə 69.6,9)

Seçki bülletenləri sayıldıqdan sonra komissiyanın sədri sayıcılara ayrı-ayrı zərflərdə möhürlənmək üçün göstəriş verir:

- ▶ Batıl hesab olunmuş bülletenləri (onlara "batildir" sözü yazılır);
- ▶ Seçki subyektinə mənsub seçki bülleteni dəstini.

DİQQƏT!

Seçki subyektinə mənsub seçki bülletenləri paketi üzərində məntəqənin adı və nömrəsi, seçki subyektinin göstəriciləri (adlandırılması, adı və soyadı) və onun tərəfindən toplanmış səsrlərin miqdarı, eləcə də bu paketə qoyulmuş seçki bülletenlərinin miqdarı yazılmalıdır.

Hər bir zərfin üzərində sayıcılar dairə və məntəqənin nömrələrini, seçki bülletenlərinin növlərini və miqdarını yazırlar. Zərfin möhürlənmə zolağında sayıcılar və komissiyanın sədri imza atırlar.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun tərtibi

(Seçki məcalləsi –maddə 70-71)

Komissiyanın katibi sədrə razılaşma əsasında səsvermənin nəticələrinin yekun protokoluna doldurur və Qeydiyyat jurnalında qeydiyyatdan keçirir.

Komissiyanın bütün üzvü səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını imzalamağa məcburdur. Əgər o, ona daxil olunan məlumatlarla razılaşmırsa, onun protokola yazılı şəkildə fərqli fikrini əlavə etmək hüququ var, Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürü ilə təsdiqlənir.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunda məlumatların düzəlişi qadağandır. Səhvlərin düzəlişi üçün səsvermə nəticələrinin yekun protokolunda həmin məlumatların kənarında qeyd edilir ki "düzəldilmişdir" və düzəlmiş protokol tərtib olunur.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun açıqlığı

(Seçki məcalləsi –maddə 71.8)

Seçki komissiyasının səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun surətinin kütləvi tanışlıq üçün asmalıdır. Komissiya protokolun surətini, komissiya üzvlərinin əlavə olunmuş fərqli fikirlərini (əgər varsa), tələb olunduğu təqdirdə seçki binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslərə ötürür.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun surəti komissiyanın möhürü və komissiya sədrinin və komissiya katibinin imzası ilə təsdiq edilməlidir. Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun surətini götürən şəxs Qeydlər kitabında sənədi götürdüyünü imzası ilə təsdiq edir.

Komissiya səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu, düzəliş protokolunu və qeydiyyatçıların yazılı izahatları ilə birlikdə (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) dərhal MSK-ya göndərməyə borcludur.

Qeydiyyat jurnalının, səsvermə günü Qeydlər kitabının möhürlənməsi, səsvermə sənədlərinin Dairə seçki komissiyasına verilməsi

Bütün prosedurlar başa çatdırıldıqdan sonra komissiyanın Qeydiyyat jurnalı və qeydlər kitabı bağlanır, komissiyanın sədri və katibi ona imza atırlar və bu, komissiyanın möhürü ilə təsdiq edilir.

Komissiya möhürləyir:

- ▶ Seçkilər günü Qeydlər kitabını, qeydiyyat jurnalını və ərizə/şikayətləri;
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünü (Komissiya möhürünü möhürlənmiş zərfinə komissiyanın bütün üzvləri imza atırlar).

DİQQƏT!

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu möhürlənmir.

Komissiyanın səlahiyyətli üzvləri Məntəqə seçki komissiyasında inventarı və seçki sənədləri qutusunu/kisəsini verirlər. Burada möhürlənmiş seçki sənədləri yerləşdirilir. Bununla əlaqədar qəbul-təhvil aktı tərtib olunur. Qəbul-təhvil aktını seçki sənədlərini verən və alan şəxslər imzalayırlar, bundan sonra isə hər birinə aktın bir nüsxəsi verilməlidir.

IV HİSSƏ

SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİ

I. FƏSİL SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİNİN QEYDƏ ALINMASI

Məntəqə və Dairə Seçki Komissiyalarında partiyanın/seçki blokunun, seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsinin, müşahidəçinin hüququ vardır:

- ▶ Ərizəni/şikayəti Məntəqə seçki komissiyasının sədrinə, onun müavininə və yaxud komissiyanın katibinə vernək (Əlavə №2).
- ▶ Səsvermə günü (15 iyun), seçki proseduru ilə əlaqədar iddialar, şikayətlər və qeydlər Qeydlər kitabında əks olunmalıdır (10-cu və növbəti səhifələrdə).

DİQQƏT!

- ▶ **Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərə Qeydlər kitabına etiraz, qeyd və ya şikayət daxil etməyə heç kəsə mane olmaq hüququ yoxdur (Seçki məəcəlləsi – maddə 62.10).**
- ▶ **Qeydlər kitabına qeyd daxil edən şəxs öz soyadını, adını və (Gürcüstan vətəndaşının qeydiyyatı vəsiqəsi üzrə) ünvanını göstərməyə borcludur.**

Komissiyanın katibi, ərizə/şikayətin qəbulunu təsdiq etmək məqsədilə ərizəçiyə öz imzası ilə yazılı arayış verir. Burada ərizə/şikayətin qəbul tarixi, dəqiq vaxtı və jurnalda onun üçün verilmiş nömrəni göstərir. Qeyd edilən arayışı komissiyanın katibi öz imzası ilə təsdiq etməlidir (Əlavə №3).

Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə Məntəqə seçki komissiyasının

sədri seçki məntəqəsində olan seçki subyektlərinin nümayəndələrindən püşkatma yolu ilə ən azı iki nümayəndə seçir. Nümayəndələr tərəfindən pozuntular qeydə alındığı təqdirdə, qeydiyyatla əlaqədar qərarı komissiya qəbul edir.

Səsvermə günü ərizə və şikayətlərdə nöqsanların aşkarlanması qaydası

Məntəqə seçki komissiyasının katibi, sədri və ya sədrin müavini ərizə-şikayəti təqdim edən nöqsanını aşkar edir və onu aradan qaldırmaq üçün münasib vaxt müəyyənləşdirir və yaxud ərizə-şikayəti qəbul etmir:

- ▶ Ərizə-şikayətin tərtib edildiyi tarix və vaxtı;
- ▶ Ərizəçinin/şikayətçinin adını, soyadını və qeydiyyatda olduğu yeri;
- ▶ Seçki məntəqəsinin nömrəsini;
- ▶ Şahid olduğu təqdirdə, adını, soyadını və qeydiyyat yerini.

Ərizəçinin müəyyən edilmiş vaxtda nöqsanı analoji ərizə-şikayət təqdim etmək yolu ilə düzəltmək və yaxud yeni ərizə vermək hüququ vardır (burada onun nöqsanlarının aşkar edildiyi göstəricilər qeydə alınır).

Komissiyanın katibi Qeydlər kitabında "nöqsan" qeydini göstərir. Həmin yazının qarşısında ərizəni/şikayəti təqdim edən şəxs və komissiyanın katibi imza atırlar.

DİQQƏT!

Nöqsanın aradan qaldırılması müddəti Məntəqə seçki komissiyasının katibi və ərizə -şikayəti təqdim edən şəxsin razılığı əsasında müəyyənləşdirilir. Nöqsanın aradan qaldırılması müddəti barədə tərəflər arasında narazılıq baş verdiyi təqdirdə, vaxtı, yalnız Məntəqə seçki komissiyasının katibi təyin edir.

Nöqsan aradan qaldırıldığı təqdirdə, komissiyanın katibi qeyd olunan barəsində "Nöqsan aradan qaldırılmışdır" müvafiq qeydini yazır və dəqiq vaxt göstərməklə Qeydiyyat jurnalına daxil edir. Qeydin qarşısında ərizə-şikayəti təqdim edən şəxs və komissiyanın katibi imza atır.

DİQQƏT!

Müəyyən olunmuş vaxtda nöqsan aradan qaldırılmadığı təqdirdə ərizə-şikayət müzakirə olunmur, bunun barəsində isə Məntəqə seçki komissiyası sərəncam verir (Sərəncamın başlığında müzakirə olunmamasının konkret səbəbi göstərməlidir).

II. FƏSİL SƏSVERMƏ GÜNÜ ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRƏ REAKSIYA

Səsvermə günü saat 7:00-dan qutunun açılmasınadək keçirilmiş prosedurların pozulmasına aid olan ərizə-şikayətə komissiyanın sədri dərhal müvafiq reaksiyasını bildirməli və mövcud pozuntunu aradan qaldırmalıdır.

Pozuntu aradan qaldırıldığı təqdirdə "Pozuntu aradan qaldırılmışdır" adlı müvafiq qeyd aparılır və dəqiq vaxt göstərməklə qeydlər kitabına daxil edilir.

Səsin hesablanması və səsvermənin nəticələrinin yekun prosedurunun pozulmasına aid olan ərizə-şikayəti Məntəqə seçki komissiyası müzakirə etmir və səsvermə günündən üç təqvim günü müddətində Dairə Seçki Komissiyasına təqdim edir.

Təqdim olunmuş ərizə-şikayət müzakirə edilmir və Məntəqə seçki komissiyası ərizə-şikayətin müzakirə olunmamış saxlandığı barədə sərəncam verir, əgər:

- ▶ Ərizə-şikayət hüququ olmayan şəxs tərəfindən tərtib edilmişdirsə;
- ▶ Ərizə-şikayətdə pozuntunun məğzi və onun törədildiyi vaxt qeyd edilməmişdirsə;
- ▶ Ərizə-şikayət seçki komissiyasına qanunla nəzərdə tutulmuş vaxtın pozulması ilə təqdim edilmişdirsə;
- ▶ Təqdim edilmiş ərizə-şikayətdəki nöqsan müəyyən olunmuş vaxtda düzəldilməmişdirsə.

Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci il 9 mart tarixli
№14/2012 qərarı ilə təsdiq olunmuşdur.

Seçki administrasiyası qulluqçularının Etika məəcəlləsi

Maddə 1. Ümumi müddəalar

Seçki administrasiyası qulluqçularının Etika məəcəlləsi (sonralar "Məcəllə") davranış qaydasını müəyyən edir və seçki administrasiyasının istənilən qulluqçusu üçün məcburidir.

Maddə 2. Məcəllənin hüquqi əsasları

Bu məəcəllənin hüquqi əsasları Gürcüstan Konstitusiyası, Gürcüstanın üzvi qanunu olan "Gürcüstanın Seçki məəcəlləsi" (sonradan "Seçki məəcəlləsi"), Gürcüstanın qanunvericilik və qanunatəbə normativ aktlarıdır.

Maddə 3. Terminlərin izahı

Bu məəcəllənin məqsədləri nəminə onda istifadə edilmiş terminlərin aşağıdakı mənası vardır:

- a) Seçki administrasiyası – MSK, MSK aparatı, Acarıstan Seçki dairəsi, Acarıstan Seçki dairəsi aparatı, Dairə və Məntəqə seçki komissiyaları;
- b) Ailə üzvü – qulluqçunun həyat yoldaşı, övladı və övladlığı, birbaşa yaxın və uzaq qohumlar, bacı-qardaşı, onunla daim yaşayan şəxs.

Maddə 4. Məcəllənin məqsədləri, vəzifələri və fəaliyyət dairəsi

- 1. Məcəllənin məqsədi cəmiyyətdə Seçki administrasiyasının nüfuzunu artırmaqdan, Seçki administrasiyasına münasibətdə cəmiyyətin üzvlərinin etimadını möhkəmləndirməkdən, seçki prosesinə cəlb olunmuş tərəflərə münasibətdə bu davranış qaydalarına əməl etmək və tətbiq etməkdən ibarətdir.
- 2. Məcəllənin vəzifəsi qulluqçuların peşə etikasını normalarına sədaqətlik, yüksək əqli yetişkənlik və xidməti borca münasibətdə şəxsi məsuliyyət hissələrini yüksəltməkdən ibarətdir.
- 3. Məcəllənin fəaliyyəti Seçki administrasiyasında fəaliyyət göstərən qulluqçuları əhatə edir.

Maddə 5. Seçki administrasiyası qulluqçularının (sonradan -qulluqçuların) fəaliyyətinin əsas prinsipləri **Qulluqçu borcludur:**

1. Qanuna hörmət etməyə:

Qanunvericiliyin dəqiq və ardıcıl həyata keçirilməsini təmin etməli, funksiyaların yerinə yetirilməsi zamanı müstəqil, vicdanlı və tərəfsiz olmalıdır.

2. Ədalətli, tərəfsiz və müstəqil olmağa:

- a) Subyektin, seçicinin və seçki prosesində iştirak edən başqa şəxslər üçün bərabər və ədalətli mühitin yaradılmasını təmin etməlidir;
- b) Elə hərəkətlərdən çəkinməlidir, hansılar ki, hər hansı bir partiyanın və yaxud seçki subyektinin tərəfdarı/əleyhdarı hərəkəti kimi dərk oluna bilər;
- c) Qulluqçu ailəsi üzvlərinin seçki subyekti kimi qeyd edildiyi halda, yuxarı komissiyaya və yaxud MSK-ya 5 iş günü ərzində yazılı surətdə ərizə təqdim etməlidir, əks təqdirdə, bu təqdim etməmək qeyd edilən müddətdə inzibati məsuliyyətə cəlb olunmağın əsasına çevrilə bilər.
- ç) Siyasi partiya, təşkilat və ya siyasi prosesə qoşulmuş şəxsdən hədiyyə və ya qiymətli bir şey almamalıdır;
- d) Siyasi partiya, təşkilat və ya seçki prosesində iştirak edən şəxs tərəfindən təşkil olunmuş ziyafətlərə, banketlərə və bayram tədbirlərinə getməməlidir.;
- e) Seçki dövründə yerli və ya dövlət hakimiyyətinin vəzifəli şəxsləri şəxsi xarakterli görüşlərdən və səfərlərdən çəkinməlidir.

v) Seçkilər dövründə yerli və dövlət hökumət vəzifəsində olan şəxslərlə şəxsi xarakterli görüşlərdən və səfərlərdən çəkinsin.

3. Şəffaf hərəkət etməyə:

Maraqlı tərəflərə seçki prosesi və yaxud Seçki administrasiyasının fəaliyyəti ilə əlaqədar informasiyanın və sənədlərin alınmasına kömək göstərməlidir (seçici siyahılarında şəxsi nömrəni əhatə edən informasiyadan başqa).

4. Peşəkar, intizamlı və punktual olmağa:

- a) Onun üçün təşkil edilmiş treninqlərdə iştirak etsin və seçki prosedurlarını dərinlən öyrənsin;
- b) İş vaxtının və əmlakının qeyri-xidməti məqsədlərə xərclənməsinə yol verməsin;
- q) Kommunikal olsun və şəxsi və ya başqa növ münaqişələr yaratmaqdan və ya onları qızıqdırmaqdan çəkinməlidir;
- d) Öz mülahizələrini söyləyərkən dəlilləşdirilmiş tənqidi taktiki şəkildə əks etdirdsin;
- e) Punktual olmalı və qanunla müəyyən edilmiş müddətlərə müvafiq hərəkət etməlidir.

Maddə 6. Bu Məcəllənin tələblərini pozmağa görə məsuliyyət

1. Bu Məcəllə ilə təsbit olunmuş tələblərin pozulması inzibati yayınma hesab olunur və onda Seçki administrasiyası qulluqçusuna Seçki məcəlləsini və "Dövlət qulluğu haqqında" Gürcüstan qanunu ilə təsbit olunmuş qaydada məsuliyyətə cəlb oluna bilər.
2. Seçki administrasiyasının qulluqçuları, hansılar ki, dövlət qulluqçuları deyillər və onlara "Dövlət qulluğu haqqında" qanun şamil edilmir, bu məcəllənin tələblərinin pozulmasına görə Seçki məcəlləsi ilə təsbit olunmuş meyarlara müvafiq, qayda ilə məsuliyyət daşıyırlar.

Seçki komissiyasına təqdim olunmuş ərizə/şikayətin rekvizitləri

Ərizə/şikayətdə qeyd edilir:

- ✓ Ərizənin/şikayətin tərtib edilməsi tarixi və vaxtı*;
- ✓ Ərizəçinin/şikayəçinin adı, soyadı və ünvanı *;
- ✓ Seçki məntəqəsinin nömrəsi *;
- ✓ Şahidin olduğu təqdirdə, onun adı, soyadı və qeydə alındığı yer *;
- ✓ Pozuntunun məğzi və onun törədildiyi vaxt **;
- ✓ Pozuntunun müəyyənləşdirildiyi təqdirdə, müəyyənləşdirilməsi mümkün olan göstəricilər **;
- ✓ Pozuntuya yol verənin izahatı (onun mövcudluğu təqdirdə)**;
- ✓ Ərizəçinin/şikayətinin əlaqə telefonunun (yaşadığı evin və ya mobil telefonunun) nömrəsi***;
- ✓ Eləcə də ərizəçinin/şikayətinin faksı və elektron poçtunun ünvanı (mövcud olduqları təqdirdə) ***;
- ✓ Müxtəlif əlavə məlumatlar.

* Qeyd edilən rekvizitlərin göstərilməməsi ərizə/şikayətin nöqsanının müəyyənləşdirilməsi əsasını, nöqsanların aradan qaldırılmadığı təqdirdə isə onun müzakirə olunmamış saxlanması əsasını qeyri-dəqiq və ya natamam təşkil edir.

** Qeyd edilən rekvizitlərin göstərilməməsi nöqsanın müəyyənləşdirilməsindən kənar ərizə/şikayətin müzakirə olunmamış saxlanması əsasını.

*** Qeyd edilən rekvizitlərin qeyri-dəqiq və ya natamam göstərilməməsi ərizə/şikayətin nöqsanının müəyyənləşdirilməsi və müzakirə olunmamış saxlanması əsası ola bilməz, lakin tərəfin şikayətinin müzakirəsinə qayıtmağın qeyri-mümkünlüyünün səbəbi ola bilər.

№ "....." Seçki dairəsi

№ "....." Məntəqə seçki komissiyası

Ərizə/şikayətin qeydiyyatdan keçirilməsi haqqında

ARAYIŞ

Ərizə/şikayətin qəbul edilmə tarixi:

Ərizə/şikayətin qəbul edilmə vaxtı:

Ərizə/şikayətin qeydiyyat nömrəsi:

Komissiyanın katibi:

.....

/ İmza /

Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin səlahiyyətləri

1. Məntəqə seçki komissiyasının iclası ilə bağlı səlahiyyətlər:

- Komissiya iclasını çağırırsınız (Seçki məcəlləsi- maddə 8.2);
- Məntəqə seçki komissiyasının iclaslarına rəhbərlik edirsiniz (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.b);

2. İnzibati səlahiyyətləri:

- Komissiya katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıq verə bilərsiniz (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.e);
- Əmr vermək hüququna maliksiz (Seçki məcəlləsi- maddə 30.1.q);
- Məntəqə seçki komissiyasına daxil olan sənədləri və Məntə qə seçki komissiyasının adına gəlmiş korrespondensiyanı qəbul edir və öz qətnamə ilə bölüşdürürsünüz (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.q);
- Dairə seçki komissiyası qarşısında sənədlər, inventar və başqa materialların qəbul edilməsində, saxlanması və təyinatına uyğun verilməsində məsuliyyət daşıyırsınız (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.d; maddə 63.6).
- Kütləvi təmin etmək məqsədilə nəzərə alın ki, məntəqədə nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır (Seçki məcəlləsi- maddə 8):
 - ☐ Komissiyanın kontakt telefon (faksı) nömrəsi və başqa rekvizitləri;
 - ☐ Məntəqə seçki komissiyasının fəaliyyətinə aid seçki administrasiyasının hüquqi aktları;
 - ☐ Komissiya və komissiya sədrinin səlahiyyətləri;
 - ☐ Seçici siyahıları, seçici siyahısına dəyişikliklər daxil etmənin və qeyri-dəqiqlikləri şikayət etmək qayda və müddətini.

DİQQƏT!

- Səsvermə gününə qədər ən gec iki gün qalmış dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyası sizə təqdim olunacaq (seçki komissiyası üçün ayrılmış versiya –masa siyahısı və ictimai informasiya vasitələrinə aid olan divar siyahısı) (Seçki məcəlləsi- maddə 31.11);
- İctimai informasiyaya aid olan divar siyahısının ilkin versiyasını götürməli və dəqiqləşdirilmiş siyahını eyni yerdən asmalısınız.

Səsvermədən bir gün əvvəl (21 may) Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri

1. Səsvermə binasının təşkili ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

- Səsvermə binasının təşkili üçün məsuliyyət daşıyırsınız. Nəzərə alın (Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4):
 - ☐ Səsvermə binasında gizli səsvermə kabinələri quraşdırılmalıdır (hər 500 seçici üçün ən azı bir kabinə nəzərdə tutulmalıdır) Hər kabinədə bir qələm olmalıdır;
 - ☐ Seçicilərin qeydə alınması üçün yer ayrılmalı və qeydiyyatçıların sayına müvafiq olaraq masalar yerləşdirilməlidir;
 - ☐ Şəffaf seçki qutusu nəzərə çarpan yerdə qoyulmalıdır;
 - ☐ Xüsusi zərflər üçün seçki qutusunun yaxınlığında masa yerləşdirilməlidir.
- Səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdə asılmalıdır (Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4.d; 58.5):
 - ☐ Seçicilərin vahid siyahısının ictimai informasiya üçün aid olan versiyası (divar siyahısı);
 - ☐ Seçicilərin xüsusi siyahısının ictimai informasiya üçün aid olan versiyası (divar siyahısı);
 - ☐ Aparılası seçki qutusunun ictimai informasiya üçün aid olan versiya sı(divar siyahısı);
 - ☐ Namizədlərin siyahıları;
 - ☐ Səsvermə təlimatı və MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;
 - ☐ Hansı bülletenin batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
 - ☐ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolu.

2. Seçki sənədlərinin qəbulu ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

Yadınızda saxlayın: seçkilərin başlanmasına ən azı 12 saat qalmış Məntəqə seçki komissiyasından seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri almalısınız. Təhvil alarkən **mütləq sayın** və verilmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını qəbul-təhvil protokoluna daxil edilmiş göstəricilərlə müqayisə edin (Seçki məəcəlləsi – maddə 63.9-11). Yoxlayın ki, bülletendə sizin seçki məntəqəsinin və seçki dairəsinin nömrəsi olsun.

Səsvermə günü (22 may) Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri

saat 07:00-08:00

- ☐ Saat 07:00 seçki məntəqəsini açın, telefonla Dairə Seçki Komissiyasına seçki məntəqəsinin açılması və komissiya üzvlərinin kvorumu barədə (7 üzv) məlumat verin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.1)

- ☐ Səsvermə gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və nümayiş protokolunu (nəzərə çarpan yerdən asılır) katibə təhvil

- ☐ Səsvermə binasında olmaq səlahiyyətinə malik şəxslərin akreditasiya vəərəqlərini yoxlayın (şəxsiyyət vəsiqəsi ilə güvvədədir).

- ☐ Həminin gözü qarşısında Məntəqə seçki komissiyasının möhürünün yerləşdiyi zərfin bütövlüyünü yoxlayın və onu açın (möhürlərin nömrəsini Qeydlər kitabının 9-cu səhifəsində əks olunmalıdır) (Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.b).

- ☐ Aparılası seçki qutusunu daşıyacaq 2 seçki komissiyası üzvünü müəyyənləşdirmək üçün püşkatma keçirin, burada yalnız partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvləri iştirak edir (Seçkiməcəlləsi –maddə 61.2.d)

- ☐ Məntəqə seçki komissiyası üzvləri arasında qalan funksiyaların (seçicilər axınının nizamlayıcısı, seçicilərin qeydiyyatını aparan, seçki qutusuna və zərflərə nəzarət komissiya üzvləri) bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.e)

- ☐ Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə, seçki məntəqəsində olan seçki subyektləri nümayəndələrindən ən azı iki nümayəndəni aşkar etmək üçün püşkatma keçirin. Yadıınızda saxlayın, püşkatma ilə seçilmiş nümayəndələr və komissiyanın katibi eyni partiya tərəfindən təqdim edilmiş şəxs ola bilməz (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.5)

- ☐ Komissiya katibindən xahiş edin ki, seçicilərin sayını seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda, eləcə də aparılası qutunun siyahısında elan etsin. (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.6. a)

- ☐ Komissiya katibindən xahiş edin ki, alınmış seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin sayını elan etsin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.6.b)

- ☐ Yoxlayın ki, seçki qutusu boşdur və əsas və aparılası seçki qutularını fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.6.q)

- ☐ Hər bir qeydiyyatçıya verin: seçicilərin siyahısını (eləcə də xüsusi siyahını –qeydiyyatçılardan birinə), bülletenlərin bir-bir bloknotunu, markirovka mayesi, qeydiyyatçının möhürü (möhürün nömrəsini səsvermə günü qeydiyyat kitabının 9-cu səhifəsində qeyd edin) (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.7)

- ☐ Axının nizamlayıcısına markirovkanı yoxlayan ultrabənövşəyi fənər verin Seçki qutusuna və zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə xüsusi zərflər və əsas seçki qutusunu təhvil verin;

- ☐ Komissiya üzvlərinə materialların verilməsindən dərhal sonra, səsvermə başlananadək Məntəqə seçki komissiyası katibi ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vəərəqlərinin özünün surətini çıxaran formanı doldurun. Diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri yoxlama vəərəqinə imza atsınlar (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.10)

Saat 08:00-dan

- ☐ Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçir, bülleten götürür və bundan sonra komissiya katibinə göstəriş verin ki, birinci seçicinin göstəricilərini yoxlama vərəqinə daxil etsin. Yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, ikinci nüsxəsini aparılmalı seçki qutusuna (onun mövcudluğu təqdirdə) yerləşdirin, üçüncü yoxlama vərəqini isə saxlayın (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.10)
- ☐ Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra Dairə Seçki Komissiyasına telefon vasitəsilə qutunun möhürlənməsi, yoxlama vərəqənin qutuya atılması, komissiyanın xüsusi möhürünün və qeydiyyat möhürlərinin birinci surətinin çıxarılması və surətin nümunəsinin səsvermə gününün Qeydlər kitabında əks olunması barədə məlumat verin.

Saat 09:00-dan

- ☐ Saat 09:00-dan püşkatama yolu ilə müəyyənləşdirilmiş komissiyanın 2 nəfər üzvünə aparılmalı seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə keçirməyi həvalə edin və onlara verin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 66.3*):
 - ☐ Aparılmalı seçki qutusunun siyahısını;
 - ☐ Seçicilər qeydiyyatçısı tərəfindən imza və xüsusi möhürlə təsdiq olunmuş lazımi sayda seçki bülletenini;
 - ☐ Xüsusi zərfləri;
 - ☐ Yoxlama vərəqi yerləşdirilən möhürlənmiş aparılmalı seçki qutusunu.
- ☐ **Saat 10:00** Qeydiyyatçılardan xahiş edin ki, səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin
- ☐ **Saat 12:00** imzaları və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saysınlar. Əgər göstəricilər
- ☐ **Saat 15:00** arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu izahat isə səsvermə
- ☐ **Saat 17:00** nəticələrinin yekun protokoluna əlavə olunmalıdır

Saat 12:00 və 17:00-da Qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilər siyahısında sayılmış seçicilərin imzalarının sayını katibə Qeydlər kitabına və Məntəqə seçki komissiyasının nümayiş protokoluna daxil etdirin və bu barədə Dairə Seçki Komissiyasına məlumat verin (Seçki məəcəlləsi-maddə 65.6).

Saat 20:00-dək

- ☐ Aparılmalı seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır. (Seçki məəcəlləsi maddə66.1).

Saat 20:00 –dan qutunun açılmasına qədər

- ☐ Saat 20:00-da seçkilərin başa çatdığını elan edin. Komissiya üzvlərindən birinə növbədə dayanmış seçiciləri saymağı həvalə edin. Səsvermə başa çatdıqdan sonra seçki məntəqəsinin qapısını bağlayın və qutunun kəsiyini möhürləyin (Seçki məəcəlləsi- maddə 65.8)
- ☐ Səsvermə başa çatdıqdan sonra hər bir qeydiyyatçının yanına gedin, göstəriş verin ki, (səsvermə başa çatdırılanadək) onlar tərəfindən yazılmış izahatlarda (onun mövcudluğu təqdirdə) həmin göstəricilərin nəzərə almaqla) hesablasınlar:

Əgər bərabərlik baş tutmursa, qeydiyyatçıya yenidən saymağı və miqdarını dəqiqləşdirməyi həvalə edin. Əgər bərabərlik yenə də baş tutmasa, qeydiyyatçıdan izahat yazmağı (səbəbi göstərilməklə) xahiş edin, bunu isə yekun protokoluna əlavə etməlisiniz.

-
- ☐ Yuxarıda göstərilən məlumatları müəyyən etdikdən sonra, qeydiyyatçıları səsvermədə iştirak edən seçicilərin bərabərlik məlumatlarını bütün növ siyahıda saymağa tapşırıq verin.
-
- ☐ Püşkatma yolu ilə ən azı 3 sayıcı seçin. Əgər müşahidəçilər öz aralarında razılığa gələ bilmirlərsə, onlardan iki nəzarətçini püşkatmayolu ilə seçin (Seçki məəcəlləsi – maddə 67.1)
-
- ☐ Əgər müşahidəçilər seçki bülletenlərinin hesablama prosesinə nəzarətçi şəxsləri seçə bilmədikdə, onda müşahidəçilər arasında püşkatma yolu ilə 2 nəzarətçi seçin (Seçki məəcəlləsi –maddə 67.1)
-
- ☐ Püşkatma yolu ilə 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçin, bunlar isə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə həqiqi və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər (Seçki məəcəlləsi –maddə 67.2)
-
- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılmalı seçki qutusunun siyahısında səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi miqdarını saysınlar(Seçki məəcəlləsi –maddə 67.3)
-
- ☐ Komissiya katibinə göstəriş verin ki, seçicilərin masaüstü, xüsusi və aparılmalı seçki qutusunun siyahıları ayrı-ayrılıqda möhürlənsin (Seçki məəcəlləsi –maddə 67.3)
-
- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, istifadə olunmamış və korlanmış seçki bülletenlərini ayrı-ayrılıqda möhürləsinlər(Seçki məəcəlləsi –maddə 67.4);
-
- ☐ Möhürlənmiş zərfin üzərində məntəqənin adını, nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü yazın və sayıcılarla birlikdə imzalayın(Seçki məəcəlləsi –maddə 67.5)

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması

- ☐ Seçki qutusunun, eləcə də aparılmalı seçki qutusunun, möhürünün bütövlüyünü yoxlayın (Seçki məəcəlləsi – maddə 68.1)
-
- ☐ İlk növbədə, aparılmalı seçki qutusunu (onun mövcudluğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqinə oxşarlığını müəyyən edirlər. (Seçki məəcəlləsi –maddə 68.4)
-
- ☐ Əsas seçki qutusunu açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlam vərəqi ilə müqayisə edirlər. (Seçki məəcəlləsi –maddə 68.5)
-
- ☐ İstisna halındayaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusunu (onun mövcudluğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiqetmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.
-

- ☐ Əgər hər şey öz qaydasında olarsa sayıcılar əsas, aparılması və istisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusunda masanın üzərinə tökülmüş zərfləri bir-birinə qarışdırırlar (Seçki məəcəlləsi –maddə 68.5)
- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, bülletenləri çeşidləsinlər. Komissiya ilə birlikdə şübhəli sayılan seçki bülletenlərin bir-bir baxın (Seçki məəcəlləsi –maddə 69.5).
- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, batil hesab olunmuş bülletenləri və hər bir seçki subyektinə verilmiş səsleri/seçki bülletenlərini hesablasınlar (Seçki məəcəlləsi –maddə 69.6-9)
- ☐ Komissiya katibi ilə birlikdə səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun məlumatlarının düzgünlüyünü yoxlayın:

- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, paketləşdirib möhürləsinlər: batil seçki bülletenlərini (başqa seçki məntəqəsi üçün ayrılmış bülletenlər ayrıca möhürlənir), hər bir seçki subyektinin seçki bülletenini (paketi sayıcılar və sədr izməlidir) (Seçki məəcəlləsi –maddə 69.6-9)
- ☐ Komissiya katibi sizinlə razılaşma əsasında, səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu doldurur. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu tərtib edərkən qeydiyyatçıların izahatları nəzərə alınmalıdır (onun mövcudluğu təqdirdə). Komissiya katib yekun protokolunu seçki gününü Qeydiyyat kitabında qeydiyyattan keçirir. Komissiya katib bütün üzvləri səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu imzalamağa məcburdular, bununla onların Seçki Məntəqəsində olmaları təsdiq olunur. Səsvermə nəticələrinin doldurulmuş yekun protokolunu komissiya katib xüsusi möhürü ilə təsdiq edin. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun sürətini, düzəliş protokolu və qeydiyyatçıların yazılı izahatları ilə birlikdə (onun mövcudluğu təqdirdə) dərhal MSK-ya göndərin (Seçki məəcəlləsi –maddə 71.14).
- ☐ Seçki nəticələrini yekun protokolunun surəti ni verərkən (istənilən halda) katiblə birlikdə imza atmalı və komissiya katib xüsusi möhürü ilə təsdiq etməlisiniz (seçki məəcəlləsi –maddə 71.8).
- ☐ Komissiya katib möhürünü ayrı-ayrı zərflərdə möhürləyin (komissiya katib xüsusi möhürünün möhürlənmiş zərfinə komissiya katib bütün üzvləri imza atırlar) (Seçki məəcəlləsi –maddə 71.13); qeydiyyatçıların möhürləri, Qeydlər kitabı, Qeydiyyat jurnalı, şikayətlər, səsvermə nəticələrinin yekun protokolu möhürlənmiş.
- ☐ Möhürlənmiş seçki sənədini böyük qutuya yerləşdirin və seçki komissiyasına aparın. Qutuday ayrı səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu, qeydiyyat jurnalını, seçki gününün Qeydiyyat kitabını və ərizə-şikayətlərin möhürlənmiş paketlərini aparın.

Səsvermə günü (22 may) Məntəqə seçki komissiyası katibinin səlahiyyətləri

Saat 07:00 – 08:00

- ☐ Seçki məntəqəsi sədrindən seçkilər gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və nümayiş protokolunu təhvil alın.

- ☐ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolunu seçki məntəqəsində nəzərə çarpan yerdən asın.

- ☐ Səsvermə günü Qeydlər kitabının birinci və ikinci səhifələrinə, lakin lazım gəldikdə - 10-cu və sonrakı səhifələrində də seçki məntəqəsinin açılış zamanı səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin (komissiya üzvlərinin, müşahidəçilərin, nümayəndələrin) adlarını, soyadlarını daxil edin və onlardan xahiş edin ki, səsvermə binasında olmalarını Qeydlər kitabında özimzaları ilə təsdiq etsinlər (Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.a)

- ☐ Komissiya sədri tərəfindən komissiyanın xüsusi möhürü ilə möhürlənmiş zərfi açıdıqdan sonra, qeyd olunan möhürün nömrəsini səsvermə günün Qeydlər kitabının 9-cu səhifəsində qeyd edin.

- ☐ Komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsi üçün püşkatmanın nəticələrini səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.v)

- ☐ Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə keçirilən püşkatma nəticəsində seçilmiş seçki subyektləri nümayəndələrinin göstəricilərini səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edin

- ☐ Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılası seçki qutusu siyahısında mövcud olan seçicilərin sayını elan edin və onlar haqqında məlumatı seçkilər günü Qeydlər kitabının 6-cı, və 7-ci (vərəqəsində) və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolunda göstərin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.9)

- ☐ Götürülmüş seçki bülətenlərinin sayını elan edin və seçki gününün Qeydiyyat kitabının 6-cı, 7-ci səhifəsində və səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolunda göstərin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.9)

- ☐ Səsvermə günü Qeydiyyat kitabının 3-cü və 9-cu səhifələrində hər bir seçicinin qeydiyyatçıya verdiyi möhür nömrəsini qeyd edin.

- ☐ Seçki qutusunun möhürlənmə vaxtını, seçki qutularının möhürlənməsinin fərdi nömrələrini Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin.

- ☐ Səsvermə başlanana qədər komissiyanın sədri ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqinin öz surətini çıxartma formasını doldurun. Ona da diqqət yetirin ki, komissiyanın iştirak edən bütün üzvləri yoxlama vərəqəsində imza atsınlar(Seçki məəcəlləsi –maddə 61.10).

Saat 08:00-dan

- ☐ Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçirin, bülleten götürün və bundan sonra birinci seçicinin göstəricilərin yoxlama vərəqinə daxil edin (yoxlama vərəqinin göstəricilərin Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin).

Saat 09:00-da

- ☐ Aparılası seçki qutusunun daşıyıcıları olan komissiya üzvlərinə neçə ədəd seçki bülleteni və xüsusi zərf verildiyini Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində qeyd edin. (Seçki məəcəlləsi –maddə 62.6).

Saat 12:00-da

- ☐ Hər bir qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilərin siyahılarında seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının miqdarını yenidən sayın və onların cəmini Qeydlər kitabının 6-cı, 7-ci səhifəsinə, və nümayiş protokoluna daxil edin.

Saat 17:00

- ☐ Hər bir qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilərin siyahılarında seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının miqdarını yenidən sayın və onların cəmini Qeydlər kitabının 6-cı, 7-ci səhifəsinə, və nümayiş protokoluna daxil edin.

Saat 20:00-a kimi

- ☐ Seçki məntəqəsinə qayıtdıqdan sonra Aparılası seçki qutusunda (əgər varsa) istifadə edilməmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərini küncünü kəsin, "korlanmış" sözünü yazın və komissiyanın sədri imzaladıqdan sonra ayrı-ayrılıqda saxlayın, onların sayını qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində qeyd edin.

Saat 20:00-dan –qutunun açılışınadək

- ☐ Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə saat 20:00-dək növbədə duran seçicilərin sayını daxil edin.
-
- ☐ Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsində komissiya üzvləri arasında sayıcıların funksiyalarının püşkatma yolu ilə bölünməsinin nəticələrini qeyd edin.
-
- ☐ Səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə seçki bülletenlərinin sayılması prosesinə nəzarət məqsədilə müşahidəçilərdən seçilmiş nəzarətçilərin göstəricilərini daxil edin.
-
- ☐ Səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə sayıcılarla birlikdə həqiqi və ya batil bülletenlərin sayılmasında iştirak edən püşkatma nəticəsində seçilmiş səsvermə subyektləri nümayəndələrinin göstəricilərini daxil edin.
-
- ☐ Qeydlər kitabında səslərin sayılması zamanı səsvermə binasında olan şəxslərin kimliyini qeyd edin.
-
- ☐ Seçicilərin vahid siyahısının, xüsusi siyahının və aparılası seçki qutusunun siyahısının əsasında sayıcılar tərəfindən aşkara çıxarılmış səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi sayını Qeydlər kitabında və nümayiş protokolunda göstərin(Seçki məəcəlləsi –maddə 67.3)
-
- ☐ Seçicilərin vahid, xüsusi və aparılası seçki qutusunun siyahısını ayrı-ayrılıqda büküb qablaşdırın və möhürləyin Möhürlənmiş paketlərə komissiyanın sədri və sayıcılar imza atırlar(Seçki məəcəlləsi – maddə 67.3).
-
- ☐ **Seçicinin surətinin və təqdim etdiyi sənədlə/sənədlərlə/ seçicinin siyahısında olan fotosəkilin bir-birinə uyğun olmadığını** və seçki günü qeydiyyat kitabına əlavə olunan sənədlərin sayını qeyd edin. Məlumatları qeydiyyat kitabının 29-cu və sonrakı səhifələrində qeyd edin, bundan sonra qeyd edilən sənədləri möhürləyin. Möhürlənmiş paketə seçki məntəqəsinin adını və nömrəsini qeyd edin, sənədləri imzalayın (Seçki məəcəlləsi – maddə 67.5¹).

-
- ☐ İstifadə olunmamış bülletenlərin küncələrini kəsin. İstifadə olunmamış və korlanmış seçki bülletenləri ayrı-ayrı paketləşdirin. Möhürlənmiş paketlərə komissiyanın sədri və sayıcılar imza atırlar (Seçki məəcəlləsi –maddə 67.4).

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması

- ☐ Seçki qutusu açıldıqdan sonra sayıcılar tərəfindən hesablanmış batıl bülletenlərin və seçki subyekti tərəfindən toplanmış səsərin miqdarını Qeydlər kitabına və nümayiş protokoluна daxil edin (başqa seçki məntəqəsinə mənsub batıl seçki bülletenlərinin miqdarı yalnız Qeydlər kitabında göstərilir) (Seçki məəcəlləsi –maddə 69.6.8)

-
- ☐ Komissiyanın sədri ilə birlikdə yekun protokolunu doğruluğunu yoxlayın: subyektlər tərəfindən toplanmış səsərin sayı + batıl bülletenlərin sayı = yaxud < imzaların sayı.

-
- ☐ Sayıcılar tərəfindən səsərin proseduru başa çatdırıldıqdan sonra, Məntəqə seçki komissiyasının sədri ilə razılaşaraq, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu doldurun (Seçki məəcəlləsi –maddə 71.1). Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu tərtib edərkən seçicilərin qeydiyyatçıların izahatında göstərilən məlumatlar nəzərə alınmalıdır (olduğu halda) **Yadınızda saxlayın! Yekun protokollarına daxil edilmiş göstəriciləri düzəltmək qadağandır** (Seçki məəcəlləsi – maddə 70.3)

-
- ☐ Səsvermənin nəticələrinin yekun protokoluna imza atın və diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri bu protokolları imzalasınlar. Protokolunu komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin və Qeydiyyat kitabında qeydiyyatdan keçirin (Seçki məəcəlləsi –maddə 71.4)

-
- ☐ Səsvermənin nəticələri yekunlaşdırıldıqdan sonra Qeydlər kitabını və Qeydiyyat jurnalını müvafiq “Jurnal bağlanmışdır” qeydi ilə bağlayın, sizin və komissiya sədrinin imzası ilə təsdiq edin, bundan sonra isə onları komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin (Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 11.15; Seçki məəcəlləsi –maddə 62.11 , 71.12)

NƏZƏRƏ ALIN!

- ☐ Komissiya üzvləri arasında püşkatma yolu ilə müəyyən olunmuş funksiyaların başqa üzvə müvəqqəti verildiyi təqdirdə, informasiyanı Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində göstərin (Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.z.)
- ☐ Markirovka prosedurundan keçərkən seçicidə aşkar olunsə ki, onda markirovka vardır, onun kimliyinin qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin
- ☐ Qeydiyyat jurnalında və Qeydlər kitabının 10-cu və sonrakı səhifələrində hər bir daxil olan ərizə/şikayəti qeydə alın (Seçki məəcəlləsi –maddə 62.9)
- ☐ Yekun protokollarının surətini verərkən surəti Qeydiyyat jurnalında qeydiyyatdan keçirin, onu məntəqə seçki komissiyasının möhürü ilə təsdiq edin və komissiya sədri ilə birlikdə onu imzalayın (Seçki məəcəlləsi –maddə 71.8)
- ☐ Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu surətini verərkən onu qəbul edən şəxslər səsvermə gününün Qeydiyyat kitabında imza ilə təsdiq etməlidir.

Seçicilər axınını nizamlayan komissiya üzvünün funksiyaları
(maddə 64, maddə 65)

- ☐ Seçki məntəqəsinə gəlmiş seçicilər axınını nizamlayın.
- ☐ Seçicilərdən Gürcüstan vətəndaşlığı haqqında şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu təqdim etməyi xahiş edin.
- ☐ Ultrabənövşəyi fənərlə yoxlayın. Seçicidə markirovka olunub-olunmamasını və, əmin olduqda ki, seçicidə markirovka nəzərə çarpmır, bundan sonra ona səsvermədə iştirak etmək hüququ verin.
- ☐ Diqqət yetirin, seçicilərə mənsub qeydiyyat masasının yaxınlığında neçə nəfər seçici dayanmışdır. Əgər qeydiyyat masasının yanında 2 nəfərdən çox seçici durmuşdursa, səsvermə binasına növbəti seçicinin daxil olmasını yubandır.
- ☐ Seçicilərə göstəriş verin ki, seçicilər siyahısına soyadının birinci hərfi daxil edilmiş qeydiyyat masasına yaxınlaşsınlar.

Diqqət!

- ☐ Əgər seçicinin Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportu olmazsa, ona izah edin ki, səsvermədə iştirak edə bilməz. Ondan səsvermə binasını tərk etməyi xahiş edin.
- ☐ Əgər qurğu aşkar etsə ki, seçicinin artıq markirovkası var, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan olunur. Onun kimliyi barədə komissiya sədrinə məlumat verin. Seçicidən səsvermə binasını tərk etməyi xahiş edin.
- ☐ Yuxarı ətraf orqanları olmadığına görə səsvermə prosedurunda müstəqil şəkildə (fiziki vəziyyəti) iştirak edə bilməyən seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir.

**Seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin funksiyaları:
(Maddə 65)**

- Seçicilərdən təqdim olunmasını tələb edin:
 - ✓ Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı passportu
 - ✓ Məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında – Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan pasportu ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini.
- Yoxlayın, seçici seçicilərin vahid və ya xüsusi siyahısına daxil edilmişdirmi və seçicinin şəxsi nömrəsini seçicilər siyahısında mövcud olan nömrə ilə müqayisə edin.
- Təqdim edilən sənəddə/sənədlərdə qeyd edilən seçicinin qeydiyyat məlumatlarını və seçici siyahısında olan məlumatların uyğunluğunu yoxlayın.
- Təqdim edilən sənəddə/sənədlərdə və seçici siyahısında olan fotosəkilin və seçicinin surətinin bir-birilə uyğunluğunu yoxlayın.
- Əgər seçici seçicilər siyahısına daxil edilmişdirsə, seçicini markirovka edin.
- Seçki bülleteni (arxa tərəfində, onun üçün ayrılmış yerdə) qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq edin.
- Seçki bülletenin arxa tərəfində imza atın.
- Seçicilər siyahısında öz imzanızla seçki bülletenin verilməsini təsdiq edin.
- Seçicidən xahiş edin ki, seçicilər siyahısında öz soyadının qarşısında seçki bülletenin təhvil almasını imzası ilə təsdiqləsin
- Seçiciyə özünüzin imzaladığınız və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq olunmuş bülleteni təqdim edin.
- Seçiciyə göstəriş verin ki, gizli səsvermə kabinetinə daxil olsun.

DİQQƏT!

- Əgər seçici Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı passportunu, məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında – Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan pasportu ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini təqdim etməzsə ona bülleteni verməməlisiniz.
- Əgər seçici markirovkadan imtina edirsə, onun səsvermədə iştirak etmək hüququ yoxdur və ona seçki bülleteni verilməməlidir.
- Yuxarı ətraf orqanları olmadığına görə səsvermə prosedurunda müstəqil şəkildə (fiziki vəziyyəti) iştirak edə bilməyən seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir, ona seçki bülleteni verilmədən seçiciləri qeydə alan seçicilərin vahid siyahısında "Seçicinin imzası" qrafasında "Fiziki vəziyyət" adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir.
- Əgər sizin və seçicinin seçki bülleteni korlanarsa, bu barədə dərhal komissiyanın sədrinə məlumat verin və seçiciyə yeni (sizin tərəfinizdən imzalanmış və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiqlənmiş) seçki bülleteni verin.

NƏZƏRƏ ALIN!

- ✓ Təvsiyə olunur ki, qeydiyyatçılar saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00 və 19:00-da səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin imzalarını və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını (sədrə təhvil verilmiş xarab olan bülletenlər nəzərə alınmaqla) saysınlar. Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu isə səsvermənin yekun protokoluna əlavə olunmalıdır.
- ✓ Qeydiyyatçı funksiyasının başqasına verildiyi təqdirdə, qeydiyyatçı siyahılarda seçicilərin imzaları və onun tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saymağa borcludur (sədrə təhvil verilmiş korlanmış bülletenlər daxil olmaqla) və nəticələri sədrə bildirir. Əgər göstəricilər arasında uyğunsuzluq aşkar olunarsa, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, həmin izahat səsvermə nəticələrinin yekun protokoluna əlavə olunmalıdır.

**Aparılası seçki qutusunu daşıyan komissiya
üzvlərinin funksiyaları
(maddə 66)**

DİQQƏT!

Aparılası seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə seçkilər günü saat 09:00-dan saat 19:00-dək keçirilir.

- Səsvermə günü saat 9:00-da Məntəqə seçki komissiyasının sədri sizə təhvil verməlidir:
 - ✓ Aparılası seçki qutusunun siyahısını;
 - ✓ Seçicilərin qeydiyyatçısı tərəfindən imzalanmış və xüsusi möhürlə təsdiq edilmiş lazımi miqdarda seçki bülletenlərini;
 - ✓ Xüsusi zərfləri;
 - ✓ Yoxlama vərəqəsi yerləşdirilən möhürlənmiş aparılası seçki qutusunu,;
- Seçiciyə yaxınlaşan kimi ondan təqdim olunmasını xahiş edin:
 - ✓ Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu;
 - ✓ Məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında –Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi və yaxud Gürcüstan pasportu ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini;
- Seçicinin şəxsi nömrəsini aparılası seçki qutusunun siyahısında mövcud olan şəxsi nömrə ilə müqayisə edin.
- Aparılası seçki qutusunun siyahısında öz imzanızla seçki bülleteninin verilməsini təsdiq edin.
- Seçicidən xahiş edin ki, aparılası seçki qutusunun siyahısında öz soyadının qarşısında seçki bülleteni almasını öz imzası ilə təsdiq etsin.
- Seçiciyə qeydiyyatçının imzası və möhürü ilə təsdiq olunmuş seçki bülleteni verin.
- Seçici tərəfindən bülleten doldurulduqdan sonra ona xüsusi zərf verin və göstərin ki, qatlanmış seçki bülletenini onda yerləşdirsin.
- Seçicidən xahiş edin ki, xüsusi zərfi aparılan seçki qutusuna salsın.
- Səsvermə başa çatdırıldıqdan sonra aparılası seçki qutusunun kəsiyini elə möhürləyin ki, möhürü zədələmədən onu açmaq mümkün olmasın.
- Aparılası seçki qutusunu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarın.
- Səsvermə binasına qayıtdıqdan sonra Məntəqə seçki komissiyasının katibinə istifadə olunmamış bülletenləri və xüsusi zərfləri təhvil verin, Məntəqə seçki komissiyası sədrinin göstərişlərini gözləyin.

DİQQƏT!

- Əgər aparılası seçki qutusunun möhürünün bütövlüyü pozularsa, bu barədə Məntəqə seçki komissiyası sədri dərhal məlumatlandırılmalıdır. Müvafiq protokol tətbiq edin (səbəbi göstərin) və yanındakı şəxslərlə birlikdə imzalayın. Komissiya sədrinin növbəti göstərişlərini gözləyin.
- Aparılası seçki qutusu vasitəsi ilə səsvermədə iştirak edən seçiciyə markirovka tətbiq olunmur.
- Fiziki vəziyyətinə görə seçici tərəfindən aparılası seçki qutusu vasitəsilə səs verildiyi təqdirdə, aparılası seçki qutusu siyahısının "Seçicinin imzası" qrafasında –aparılası seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvü "Fiziki vəziyyət" adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir.
- Fiziki vəziyyətinə görə seçicinin (həmçinin seçki bülletenini sərbəst doldura bilmədikdə) yerinə onun yanında seçki bülletenini doldurur, xüsusi zərfə yerləşdirir və zərfi seçki qutusuna atır (o, seçki komissiyasının üzvü, namizəd, seçki subiyektinin nümayəndəsi və müşahidəçi olmamalıdır).

**Seçki qutusunda və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya
üzvünün funksiyaları
(Maddə 65)**

- Daimi surətdə seçki qutusunun yanında olmalısınız.
- Seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət etməlisiniz.
- Seçki qutusundakı xüsusi zərfin atıldığı kəsik qapalı olmalıdır.
- Gizli səsvermə kabinəsindən seçici çıxdıqdan sonra ona göstəriş verin ki, ayrıca qoyulmuş masanın üzərindən müstəqil olaraq bir xüsusi zərf götürsün və qatlanmış seçki bülleteni onda yerləşdirsin.
- Seçicinin əlində yalnız bir zərf tutduğuna əmin olduqdan sonra, seçki qutusunun kəsiyini açın və seçiciyə xüsusi zərfi qutuya atmasına göstəriş verin.
- Seçicidən seçki məntəqəsini tərk etməyi xahiş edin.

DİQQƏT!

- Yalnız seçicinin seçki bülleteni xüsusi zərfdə yerləşdirmək hüququ vardır, fiziki vəziyyətə malik seçici istisna təşkil edir; əvəzində, onun iştirakı ilə bülleten(lər)i öz arzusu ilə seçdiyi şəxs xüsusi zərfdə yerləşdirir və sonra onun köməyi ilə zərfi seçki qutusuna atır, həmçinin səsvermə kabinəsində seçki bülletenin doldurulmasında ona yardım göstərir.
- Səsvermə qutusunun yanında eyni vaxtda bir nəfərdən çox seçicinin olması yolverilməzdir.
- Seçki komissiyası üzvünün doldurulmuş seçki bülleteni açmaq hüququ yoxdur.
- Seçici xüsusi zərfdə bülleteni yerləşdirənə qədər ondan əlində müvafiq sayda seçki bülleteni və bir zərf olduğunu göstərməyi tələb etmək hüququnuz vardır.

Seçki məntəqəsində foto-video çəkiliş
(Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci 24 sentyabr №42/2012 sayılı qərarı əsasında hazırlanmışdır)

I

Seçki məntəqəsinin açılmasından (səhər saat 7:00) Məntəqə seçki komissiyası tərəfindən səsvermənin nəticələrinin hazırlanması dövrü daxil olmaqla

Səsvermənin gizliliyini təmin etmək məqsədilə, yolverilməzdir:

- ▶ Seçicinin seçiminin aşkar olmaması məqsədilə səsvermə kabinəsində foto-video çəkiliş aparmaq;
- ▶ Gürcüstan Seçki Məcəlləsinə görə kütləvi informasiyaya aid edilməyən seçki komissiyası üçün ayrılmış seçicilərin siyahılarının (masaüstü) variantının və başqa məlumat və ya materialın çəkilməsi.

Səsvermə prosesinin maneəsiz davam etməsini təmin etmək məqsədilə:

- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxsdən müsahibə götürmək yalnız səsvermə binası xaricində yolveriləndir;
- ▶ Seçki komissiyası üzvləri tərəfindən müsahibənin verilməsi səsvermə prosesində onlara şamil edilmiş vəzifələri yerinə yetirmələrinə mane olmadan həyata keçirilməlidirlər.

Səsvermə binasında olmaq hüququna malikdirlər:

- ▶ Seçicinin - səs vermək üçün lazım olan müddətdə;
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinin və yuxarı seçki komissiyası üzvlərinin və nümayəndələrinin;
- ▶ Seçki subyektlərinin nümayəndələrinin (eyni bir seçki subyektindən ən çoxu 1 nəfər);
- ▶ Medianın akreditə olunmuş nümayəndələrinin (eyni bir mətbuat və KİV-in ən çox 3 nümayəndəsinin);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş müşahidəçi təşkilatın müşahidəçilərinin (eyni bir yerli müşahidəçi təşkilatdan ən çox 1 müşahidəçinin);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş beynəlxalq təşkilatın müşahidəçilərinin (eyni bir beynəlxalq təşkilatın ən çox 2 müşahidəçisinin).

II

Səsvermə günü, səhər saat 7:00-dan birinci seçicinin seçki məntəqəsinə gəlməsinə qədər və seçki məntəqəsində sonuncu seçicinin səs verməsindən sonrakı dövrdən yekun protokolların tərtib olunması dövrü də daxil olmaqla

Seçki prosesinin şəffaflığını təmin etmək məqsədilə:

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər yalnız məntəqə seçki komissiyası sədri tərəfindən ayrılmış xüsusi yerdən, çəkiliş subyekt/obyektindən ən azı **3 metr** aralıdan (haradan ki, səsvermə prosesi görünür) foto-video çəkiliş apara bilərlər.

!

Əgər səs vermə binasında 3 metr aralı olmasına imkan yoxdursa, çəkiliş yerini məntəqə seçki komissiyasının sədri təyin edir.

III

Səsvermə günü, seçki məntəqəsinə birinci seçicinin gəlməsi anındansonuncu seçicinin səs vermə müddətinədək.

Seçki prosesinin şəffavlığını təmin etmək məqsədilə:

- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər seçki məntəqələrində səsvermənin elə anlarını maneəsiz çəkə bilirlər, orada yüksək ictimai maraq kəsb edən seçicilər (siyasi vəzifə daşıyan şəxslər, seçki subyektləri və siyasi birliklərin rəhbərləri, dini liderlər) səs verirlər və çəkiliş başa çatdıqdan sonra foto-video aparatlar səsvermə binasından çıxarılmalıdır.
- ▶ Eyni bir mətbuat və kütləvi informasiyanın başqa vasitəsinin səsvermə prosesi müddətində bir dəfə ən çoxu 10 dəqiqə ərzində seçki məntəqəsində səsvermənin gizliliyini təmin etmək şərtilə, istənilən yerdən foto-video çəkiliş aparmaq hüququ var.
- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər (o cümlədən, 10 dəqiqədən artıq foto-video çəkiliş aparmaq istəyən media nümayəndələri) bütün gün ərzində məntəqə seçki komissiyası sədri tərəfindən ayrılmış yerdə yerləşdirilən stasionar foto-video çəkiliş aparatı vasitəsilə foto-video çəkiliş apara bilirlər.

**Qaydalar pozulduqda
hərəkət etmək**

Foto-video çəkilişi zamanı qaydaları pozduğu halda məntəqə seçki komissiyası səs çoxluğu ilə müvafiq şəxsin səs vermə binasından qovulması haqqında qərar qəbul edir.

Qeydlər üçün

[illegible]